

Positie jeugdliteratuur in het voortgezet onderwijs

DUO MARKET RESEACH

Lezen

STICHTING LEZEN

Deze publicatie is uitsluitend te downloaden via www.lezen.nl

Positie jeugdliteratuur in het voortgezet onderwijs

DUO MARKET RESEACH

Colofon

Stichting Lezen

Oxford House

Nieuwezijds Voorburgwal 328G

1012 RW Amsterdam

020-6230566

www.lezen.nl

info@lezen.nl

Vormgeving cover

Lijn 1 Haarlem, Ramona Dales

Dit onderzoek is in opdracht van Stichting Lezen uitgevoerd door DUO Market Research.

© 2009. Stichting Lezen, Amsterdam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Doel van het onderzoek	5
3	Opzet en inrichting van het onderzoek	6
3.1	Onderzoeksmethode	6
3.2	Onderzoeksgroepen en steekproef	6
3.3	Veldwerk	7
3.4	De vragenlijst	7
3.5	Adressen	8
4	Resultaten	9
4.1	Jeugdliteratuur in de gebruikte methode Nederlands	9
4.2	Feitelijke tijdbesteding aan jeugdliteratuur	11
4.3	Belang van aandacht voor jeugdliteratuur	16
4.4	Concrete invulling van het onderdeel jeugdliteratuur	17
4.5	Bronnen – materiaalgebruik lessen jeugdliteratuur	24
4.6	Waardering leerlingen jeugdliteratuur	30
4.7	Becijfering jeugdliteratuur	31
4.8	Kennis van en behoefte aan informatie over jeugdliteratuur van de docent	32
4.9	Rol Stichting Lezen in informatievoorziening	36
4.10	Achtergrondvragen	37
5	Samenvatting	40
6	Conclusies	44
	Bijlage	46
	Vragenlijst positie jeugdliteratuur	

1 Inleiding

Stichting Lezen heeft overleg gevoerd met het Plaform vmbo en het netwerk 2^e-graads-lerarenopleiding over de positie van jeugdliteratuur in het voortgezet onderwijs (vmbo, havo en vwo). De behoefte is ontstaan om meer zicht te krijgen op de positie van jeugdliteratuur in de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Tegen deze achtergrond heeft DUO Market Research een onderzoek uitgevoerd dat leidt tot het gewenste inzicht. In deze rapportage worden de uitkomsten van het onderzoek besproken.

2 Doel van het onderzoek

De hoofddoelstelling van het onderzoek is:

Inzicht krijgen in de plaats die jeugdliteratuur inneemt binnen het vak Nederlands in de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

3 Opzet en inrichting van het onderzoek

3.1 Onderzoeksmethode

Voorafgaand aan het kwantitatieve onderzoek is een beperkt kwalitatief onderzoek uitgevoerd in de vorm van zes single interviews met docenten/sectievoorzitters Nederlands die lesgeven in de onderbouw. Doelstelling van het kwalitatieve deel was om een goed beeld te krijgen van de wijze waarop in de onderbouw het onderwijs in jeugdliteratuur wordt verzorgd, wat redenen zijn om al dan niet aandacht aan jeugdliteratuur te besteden, enzovoort. De resultaten van het kwalitatieve deel vormden de input voor de vragenlijst die voor het kwantitatieve deel is opgesteld.

Voor het kwantitatieve onderzoek is de volgende aanpak gehanteerd:

- docenten en sectievoorzitters Nederlands zijn telefonisch op het schooladres benaderd met de vraag of zij aan het onderzoek wilden deelnemen. Daarbij is nadrukkelijk aangegeven dat het ‘momenteel niet of weinig aandacht besteden aan jeugdliteratuur’ geen reden is om niet aan het onderzoek deel te nemen;
- van de deelnemers is vervolgens het (direct zakelijke of privé-)e-mailadres genoteerd. Daarna heeft men een e-mail met een URL naar de online vragenlijst ontvangen.

3.2 Onderzoeksgroepen en steekproef

In het onderzoek is een onderscheid gemaakt naar:

- functie: sectievoorzitters Nederlands en docenten Nederlands (vanuit de gedachte dat er wel eens verschil zou kunnen zitten in het ‘sectiebeleid’ dat voor een – wellicht belangrijk - deel door de sectievoorzitter zal worden bepaald en dat wat docenten in de dagelijkse praktijk doen);
- afdeling: onderbouw vmbo (vmbo-bk, vmbo-gt), onderbouw havo/vwo en onderbouw vmbo en havo/vwo samen.

Voor de kwalitatieve voorfase zijn zes diepte-interviews met docenten/sectievoorzitters Nederlands gehouden: twee interviews met docenten/sectievoorzitters die lesgeven in de onderbouw vmbo-bk, twee met docenten/sectievoorzitters die lesgeven in de onderbouw vmbo-gt en twee met docenten/sectievoorzitters die lesgeven in de onderbouw havo/vwo.

De volgende netto steekproef is gerealiseerd:

Onderzoeksgroep	Vmbo	Havo/vwo	Vmbo en Havo/vwo	Totaal
Sectievoorzitters Nederlands	30	27	20	77
Docenten Nederlands	54	32	31	117
<i>Totaal</i>	<i>84</i>	<i>59</i>	<i>51</i>	<i>194</i>

In totaal hebben 12 respondenten van dezelfde school de vragenlijst ingevuld. De vragen hebben ze echter voor een ander schooltype beantwoord.

Om inzicht te geven in de nauwkeurigheidsmarges bij diverse steekproefgroottes is hieronder een tabel opgenomen waarin bij verschillende steekproefgroottes de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting, dezelfde resultaten worden verkregen).

Steekproefgrootte	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
50	13,4%	11,6%	8,0%
120	8,1%	7,1%	4,9%
150	7,1%	6,1%	4,3%
200	5,9%	5,1%	3,5%

Ter toelichting

Stel dat een resultaat van het onderzoek is dat '90% van de docenten Nederlands havo/vwo aandacht besteedt (in welke vorm/frequentie dan ook) aan jeugdliteratuur in de onderbouw en 10% niet' dan liggen de werkelijke percentages tussen 82% (90% - 8%), 98% (90% + 8%) en 2% - 18%.

3.3 Veldwerk

De diepte-interviews (de kwalitatieve voorfase) hebben op de school van de docent/sectievoorzitter plaatsgevonden. De deelnemers zijn telefonisch geworven.

Ook de deelnemers aan het kwantitatieve onderzoek zijn telefonisch geworven.

Het online veldwerk is vervolgens als volgt verlopen:

- de respondenten ontvingen een invitation e-mail waarin ze zijn uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Deze e-mail bevatte een URL waarmee men direct in de online vragenlijst terecht kwam;
- de vragenlijst kon via de browser worden bekeken en ingevuld.

Na enige tijd is een herinneringsmail gestuurd naar degenen die tot dan toe nog niet aan het onderzoek hadden meegewerkt. Omdat het responsverloop hiertoe aanleiding heeft gegeven, is een tweede herinneringsmail gestuurd.

3.4 De vragenlijst

Voor het voeren van de kwalitatieve interviews werd een checklist/vraagpuntenlijst opgesteld die de leidraad vormde voor de interviews. De interviewer was vrij – uiteraard binnen de doelstellingen van het onderzoek – van deze checklist af te wijken als daar aanleiding toe was.

Voor het kwantitatieve deel werd een vragenlijst opgesteld van ruim 40 vragen, waarvan circa 5 open vragen.

3.5 Adressen

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van de DUO-onderwijsdatabase. Deze bevat naast de basisgegevens (naam van de school, postadres en telefoonnummer) onder meer per school informatie over het al dan niet aanwezig zijn van de onderbouw, de aanwezigheid van de verschillende afdelingen (vmbo en/of havo en/of vwo) en de namen van de sectievoorzitters Nederlands. Met behulp van de database kon gericht worden gebeld/geworven en gericht worden gewerkt naar de gewenste steekproef.

4 Resultaten

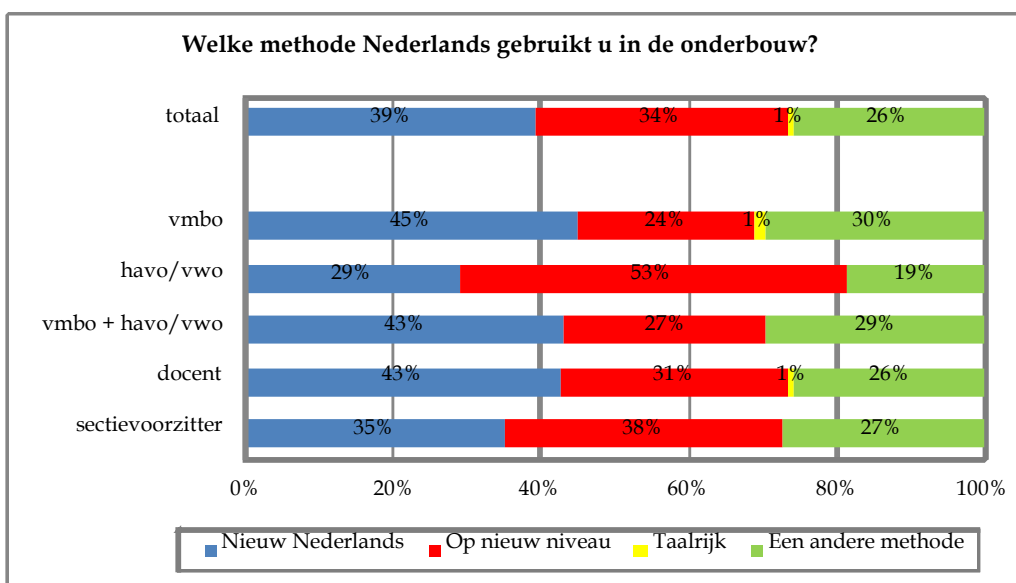
4.1 Jeugdliteratuur in de gebruikte methode Nederlands

Verreweg de meest gebruikte methoden voor het vak Nederlands in de onderbouw zijn Nieuw Nederlands (39%) en Op nieuw niveau (34%). In de categorie 'een andere methode' komen de volgende methoden relatief vaak voor:

Taallijnen;

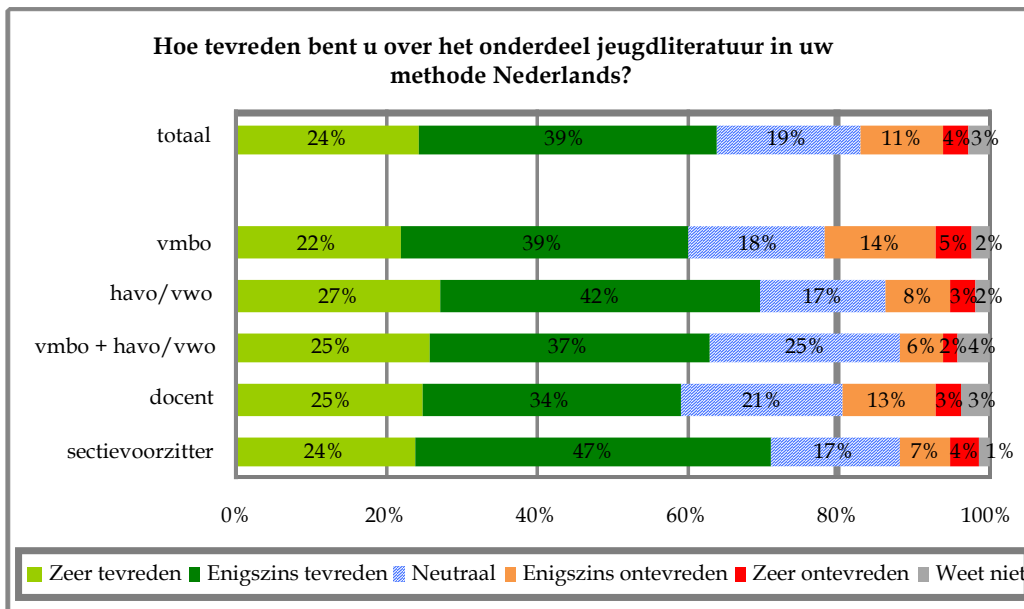
Op niveau (onderbouw);

Taaldomein.

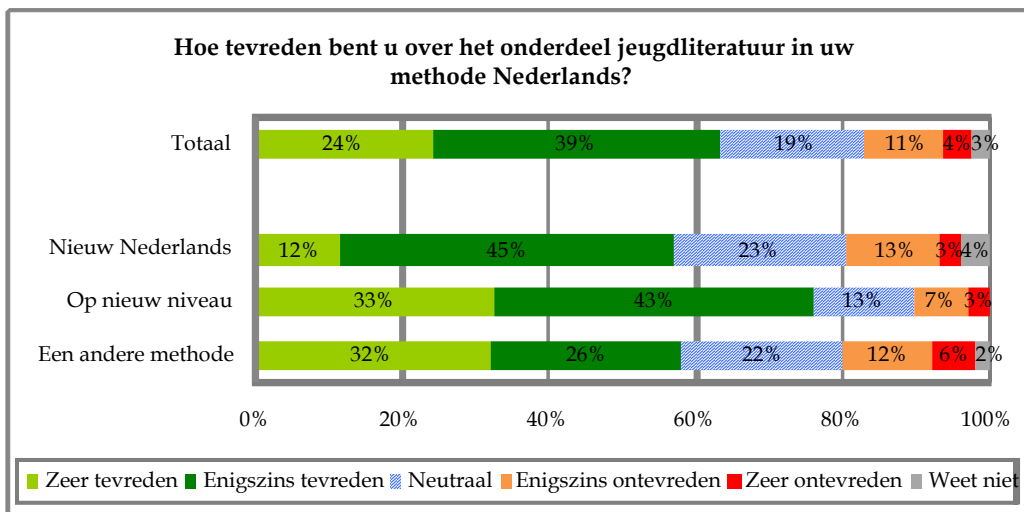

Docenten Nederlands havo/vwo geven vaker aan dat ze Op Niveau gebruiken (53%), docenten vmbo juist minder vaak (24%).

De meeste docenten Nederlands zijn tevreden over het onderdeel jeugdliteratuur in de methode Nederlands die men gebruikt (de grootste groep is enigszins tevreden en een kwart is zeer tevreden). 15% is er echter ontevreden over.

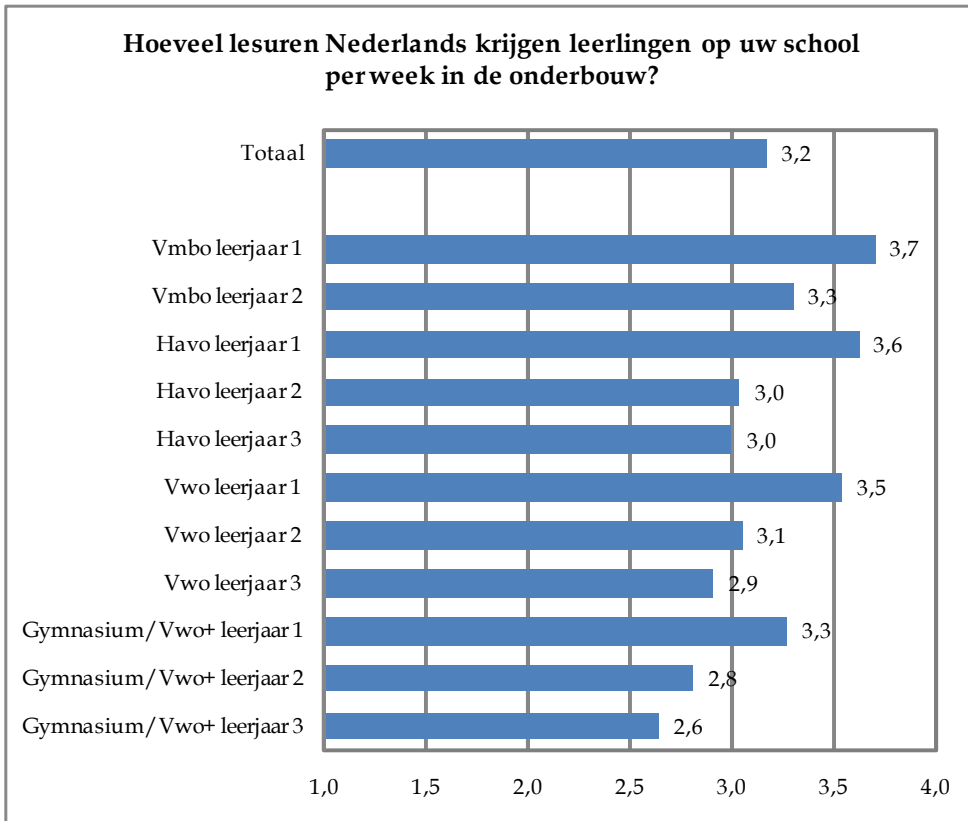

Als we kijken naar de gebruikte methode zien we dat de gebruikers van Op nieuw niveau in meerdere mate tevreden zijn over het onderdeel jeugdliteratuur in hun methode (22% zeer tevreden, 43% enigszins tevreden). Slechts 12% van de gebruikers van Nieuw Nederlands is hierover zeer tevreden.

4.2 Feitelijke tijdbesteding aan jeugdliteratuur

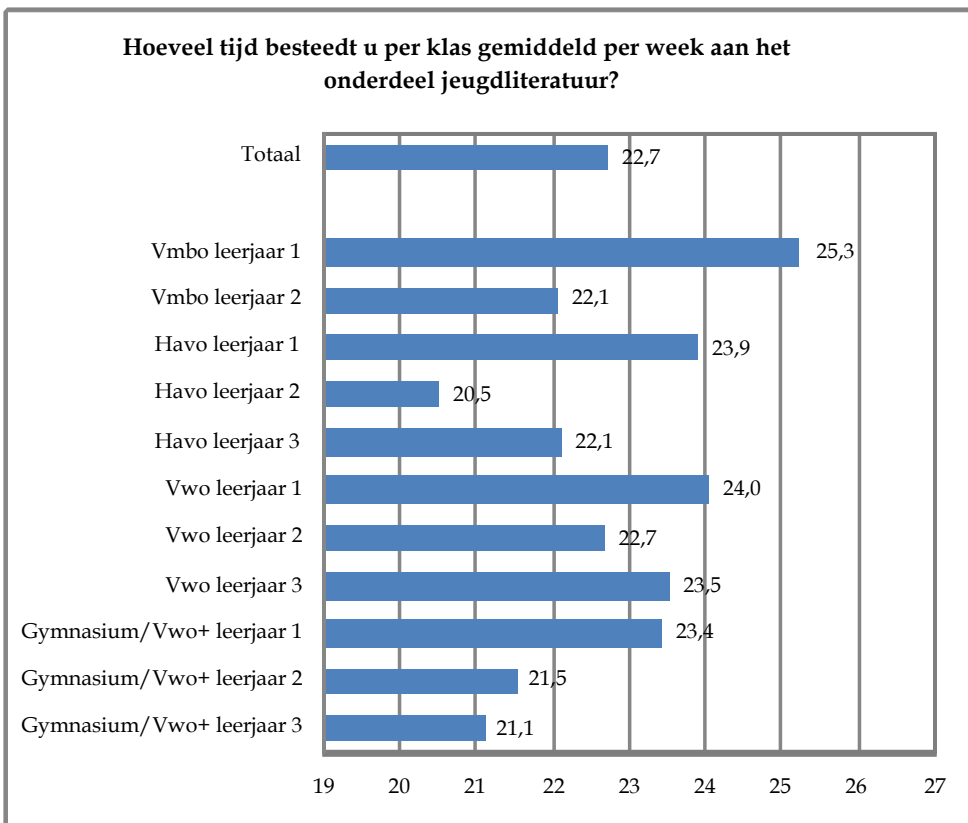
Het gemiddelde aantal lesuren Nederlands dat leerlingen per week in de onderbouw krijgen is 3,2 uur. Voor alle schooltypen geldt dat in leerjaar 1 de meeste lesuren Nederlands worden gegeven. In vwo leerjaar 3 en gymnasium/vwo+ leerjaar 2 en 3 worden de minste lesuren Nederlands gegeven (resp. 2,9, 2,8 en 2,6).

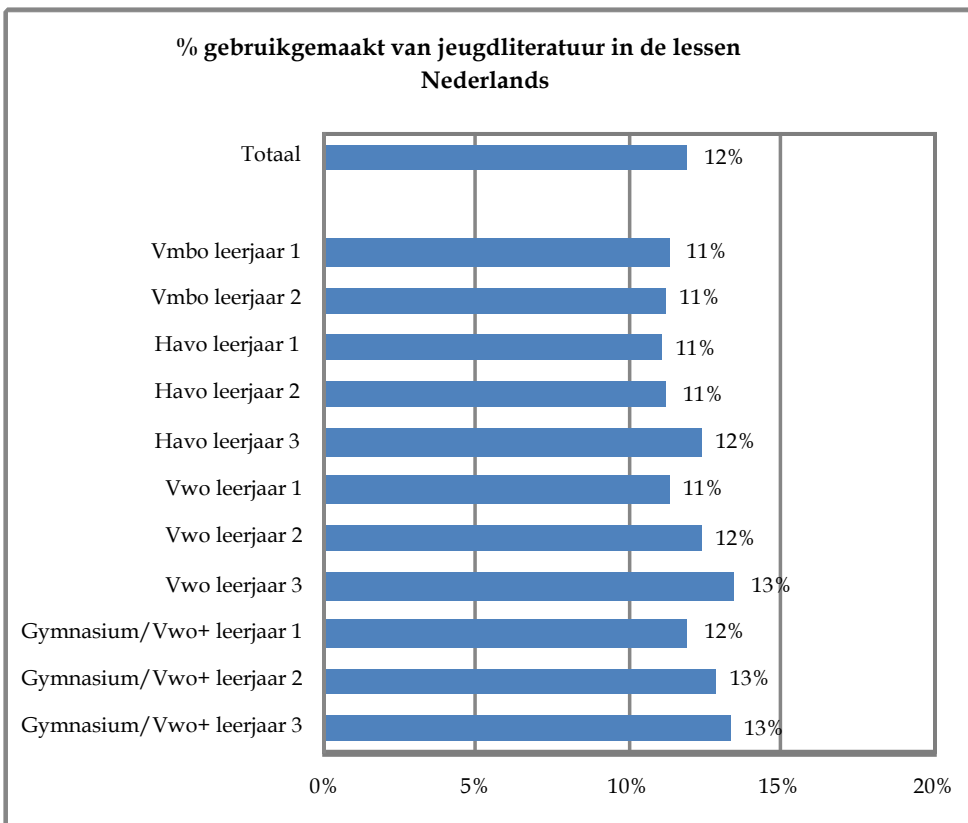
De gemiddelde hoeveelheid tijd die een docent Nederlands per week aan het onderdeel jeugdliteratuur in een klas besteedt, is 23 minuten. Het minimum aantal minuten is 5, het maximum 75. Het merendeel van de docenten geeft aan 10 tot 30 minuten aan jeugdliteratuur te besteden.

In leerjaar 2 van de havo wordt de minste tijd besteed aan het onderdeel jeugdliteratuur (20,5 minuten per week); in leerjaar 1 van het vmbo de meeste tijd (25,3 minuten).

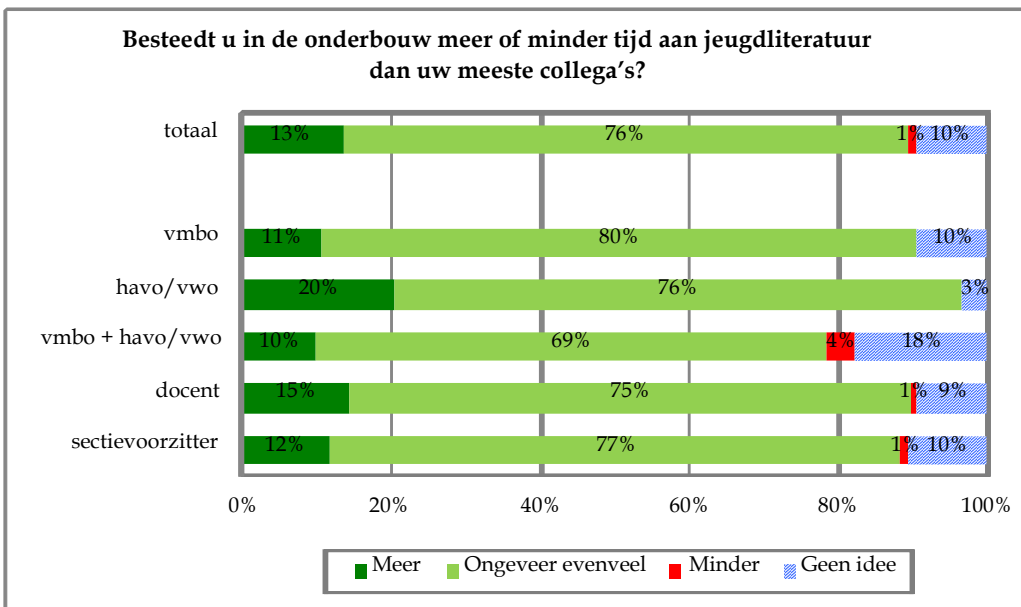
In paragraaf 4.4 gaan we verder in op hoe men het onderdeel jeugdliteratuur invult.

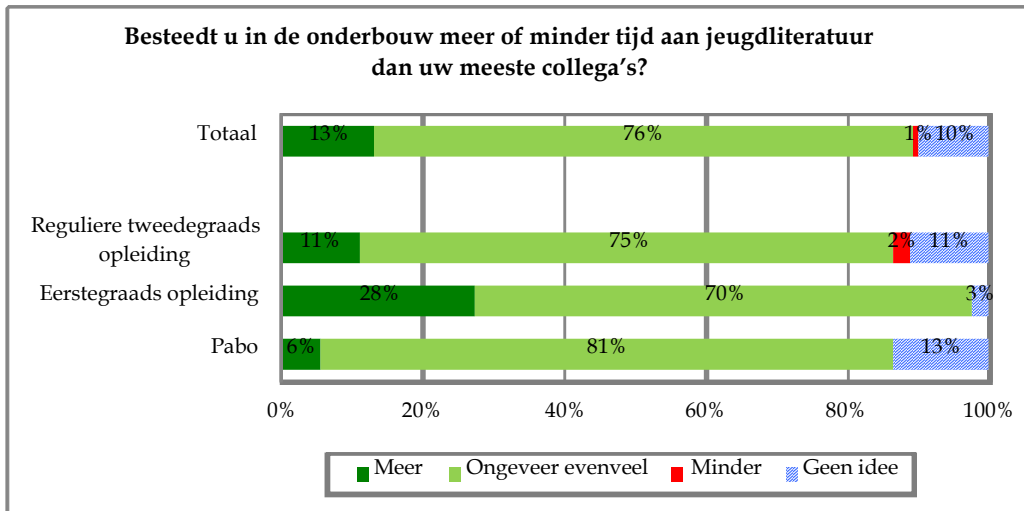
Als we kijken naar de verdeling tussen het aantal uren Nederlands per week in de onderbouw en het aantal minuten dat besteedt wordt aan jeugdliteratuur, zien we dat 12% van de tijd tijdens de Nederlandse les besteed wordt aan jeugdliteratuur. Over alle leerjaren en schooltypen is dit ongeveer hetzelfde.

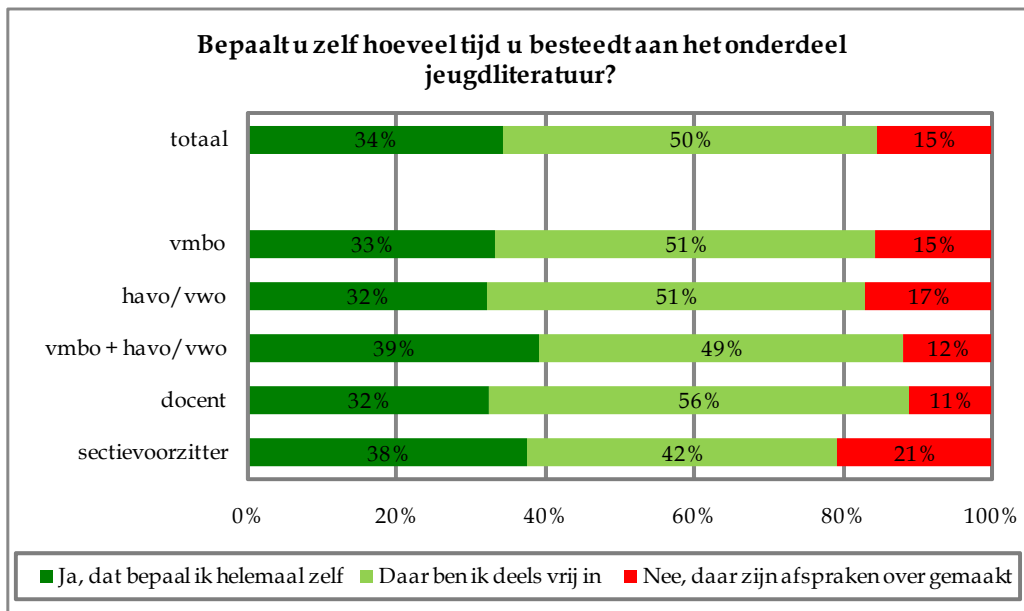
Ruim driekwart van de docenten (76%) geeft te kennen dat ze in de onderbouw ongeveer evenveel tijd aan jeugdliteratuur besteden als de meeste collega's; 13% denkt dat ze juist meer tijd besteden aan jeugdliteratuur dan de meeste collega's.

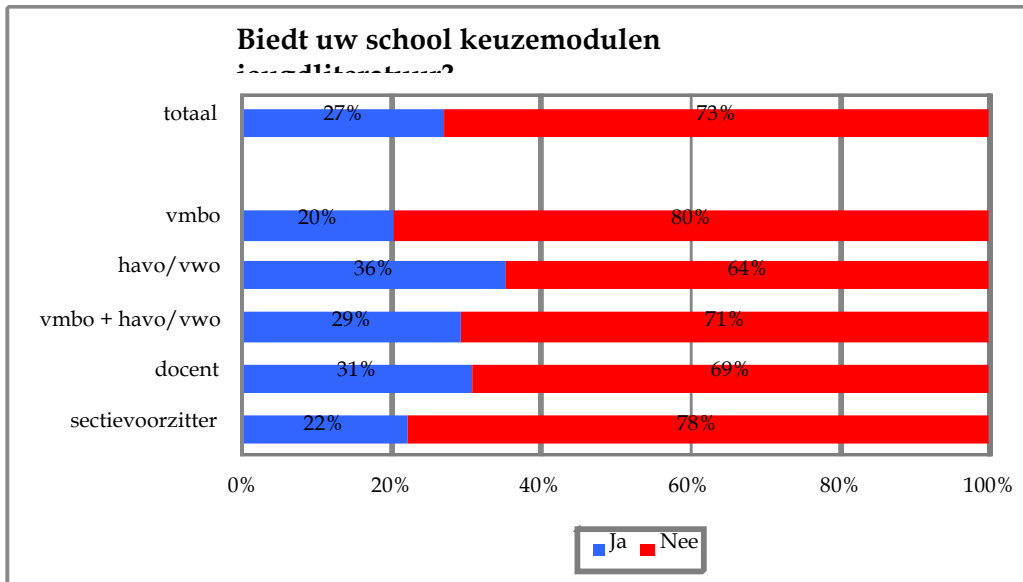
Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsniveaus van de docenten, zien we dat docenten met een eerstegraadsopleiding vaker aangeven meer tijd te besteden aan jeugdliteratuur dan de meeste collega's.

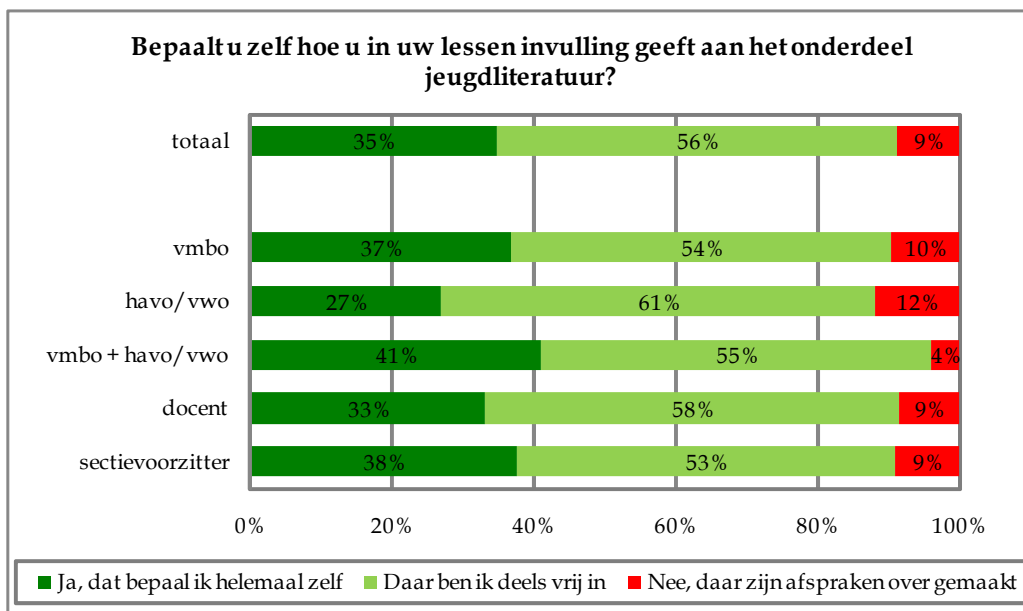
De helft van de docenten is deels vrij in het bepalen van hoeveel tijd zij besteden aan jeugdliteratuur. Circa een derde is er helemaal vrij in en bepaalt helemaal zelf hoeveel tijd men er aan besteedt. De overige 15% geeft aan dat er afspraken zijn gemaakt over de hoeveelheid tijd die aan jeugdliteratuur wordt besteed.

Op sommige scholen bestaan keuzemodulen jeugdliteratuur (bijvoorbeeld rondom de Jonge Jury boeken). Van de docenten geeft ruim een kwart aan (27%) dat hun school dergelijke keuzemodulen aanbiedt.

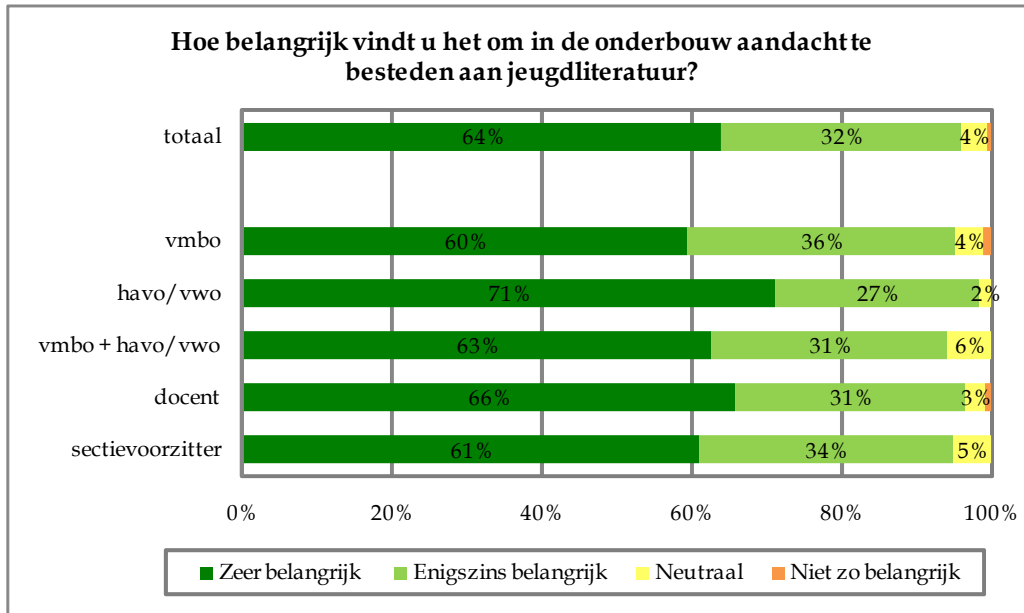

Ruim de helft van de docenten (56%) is deels vrij in het bepalen hoe ze in hun lessen invulling geven aan het onderdeel jeugdliteratuur. Circa een derde (35%) is er helemaal vrij in en bepaalt het helemaal zelf. De overige 9% geeft aan dat er afspraken zijn gemaakt over de invulling die men in de lessen geeft aan het onderdeel jeugdliteratuur.

4.3 Belang van aandacht voor jeugdliteratuur

Een overgrote meerderheid van de docenten vindt het belangrijk om in de onderbouw aandacht te besteden aan jeugdliteratuur. Van hen vindt 64% dit zeer belangrijk en 32% enigszins belangrijk.

De volgende redenen vindt men het belangrijkste om aandacht te besteden aan jeugdliteratuur: door aandacht te besteden aan jeugdliteratuur kun je leerlingen laten zien dat er ook leuke boeken voor ze zijn (lezen is plezierig) (93%), het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de taalontwikkeling (90%), het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de algemene ontwikkeling (78%) en het lezen van jeugdliteratuur is goed voor het begrijpend lezen (67%). Daarnaast noemt 10% nog andere redenen om aandacht voor jeugdliteratuur belangrijk te vinden. Relatief veelgenoemde redenen zijn:

- Is goed voor de ontwikkeling van empathisch vermogen;
- Is goed voor de ontwikkeling van eigen normen en waarden;
- Is goed voor de reflectie/nadenken over eigen handelen.

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
Door aandacht te besteden aan jeugdliteratuur kun je leerlingen laten zien dat er ook leuke boeken voor ze zijn (lezen is plezierig)	93%	94%	90%	94%	90%	96%
Het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de taalontwikkeling	90%	96%	81%	92%	88%	93%
Het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de algemene ontwikkeling	78%	76%	78%	79%	75%	81%
Het lezen van jeugdliteratuur is goed voor het begrijpend lezen	67%	81%	53%	60%	67%	67%
Het lezen van jeugdliteratuur is een goede opstap naar volwassenenliteratuur	53%	25%	84%	63%	50%	58%
Het is belangrijk om aandacht te besteden aan jeugdliteratuur omdat deze boeken aansluiten op de belevingswereld en op het niveau van mijn leerlingen	53%	53%	50%	60%	56%	51%
Het lezen van jeugdliteratuur geeft de leerlingen rust	35%	44%	24%	33%	40%	27%
Andere reden	10%	5%	17%	10%	10%	11%

Docenten vmbo zijn sterker van mening dan docenten havo/vwo dat het lezen van jeugdliteratuur goed is voor de taalontwikkeling en voor het begrijpend lezen en dat het leerlingen rust geeft (respectievelijk 96% versus 81%, 81% versus 53% en 44% versus 24%). Docenten vmbo zijn minder sterk van mening dan docenten havo/vwo dat het lezen van jeugdliteratuur een goede opstap is naar volwassenenliteratuur (25% versus 84%).

4.4 Concrete invulling van het onderdeel jeugdliteratuur

De docenten is gevraagd hoe ze de meeste lessen over jeugdliteratuur concreet invullen (waarbij ze één antwoord mochten aanvinken).

In vmbo leerjaar 1 en 2 worden de meeste lessen over jeugdliteratuur als volgt ingevuld:

- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen (respectievelijk 26% en 35%);
- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 24% en 23%).

In havo leerjaar 1, 2 en 3 worden de meeste lessen over jeugdliteratuur als volgt ingevuld:

- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen (respectievelijk 22%, 22% en 19%);
- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 18%, 22% en 19%);

- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en verwerkingsopdrachten (respectievelijk 17%, 14% en 17%).

In vwo leerjaar 1, 2 en 3 worden de meeste lessen over jeugdliteratuur als volgt ingevuld:

- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen (respectievelijk 22%, 29% en 31%);
- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 21%, 19% en 12%);
- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en verwerkingsopdrachten (respectievelijk 19%, 12% en 17%).

In gymnasium/vwo+ leerjaar 1, 2 en 3 worden de meeste lessen over jeugdliteratuur als volgt ingevuld:

- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen (respectievelijk 25%, 23% en 21%);
- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 22%, 20% en 14%);
- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en verwerkingsopdrachten (respectievelijk 19%, 13% en 29%).

Projecten worden wisselend genoemd. In leerjaar 1 en 2 van de havo en in leerjaar 2 van het vwo worden deze relatief vaak genoemd (respectievelijk 13%, 16% en 19%).

Daarnaast wordt bij alle schooltypen relatief vaak de antwoordcategorie 'anders' genoemd.

	Totaal	Vmbo leerjaar 1	Vmbo leerjaar 2	Havo leerjaar 1	Havo leerjaar 2	Havo leerjaar 3	Vwo leerjaar 1	Vwo leerjaar 2	Vwo leerjaar 3	Gymnasium/ Vwo+ leerjaar 1	Gymnasium/ Vwo+ leerjaar 2	Gymnasium/ Vwo+ leerjaar 3
Volg mijn methode Nederlands	19%	24%	23%	18%	22%	19%	21%	19%	12%	22%	20%	14%
Individueel lezen en verwerkingsopdrachten	16%	8%	11%	17%	14%	17%	19%	12%	17%	19%	13%	29%
Individueel lezen en samenstellen van leesdossier/ boekverslag	25%	26%	35%	22%	22%	19%	22%	29%	31%	25%	23%	21%
Klassikaal lezen en verwerkingsopdrachten	5%	5%	5%	4%	5%	8%	5%	0%	4%	6%	3%	11%
Klassikaal lezen en samenstellen van leesdossier/ boekverslag	2%	2%	3%	0%	0%	0%	2%	6%	0%	3%	3%	0%
Met projecten	9%	6%	4%	13%	16%	10%	11%	19%	6%	3%	10%	4%
Met boekpresentaties	3%	7%	4%	6%	3%	4%	3%	0%	4%	0%	3%	0%
Met voorlezen	3%	2%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	6%	7%	4%
Anders	17%	19%	12%	19%	16%	21%	16%	13%	25%	16%	17%	18%

Vervolgens is de docenten gevraagd wat ze nog meer doen tijdens de lessen jeugdliteratuur (waarbij ze meerdere antwoorden mochten aanvinken).

In vmbo leerjaar 1 en 2 worden de volgende punten het meest genoemd:

- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 29% en 31%);
- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en maken (verwerkings)vragen en opdrachten (respectievelijk 16% en 19%).

In havo leerjaar 1, 2 en 3 worden de volgende punten het meest genoemd:

- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 26%, 26% en 27%);
- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en maken (verwerkings)vragen en opdrachten (respectievelijk 19%, 18% en 21%).

In vwo leerjaar 1, 2 en 3 worden de volgende punten het meest genoemd:

- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 32%, 28% en 31%);

- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en maken (verwerkings)vragen en opdrachten (respectievelijk 18%, 18% en 13%).

In gymnasium/vwo+ leerjaar 1, 2 en 3 worden de volgende punten het meest genoemd:

- De docent volgt zijn methode Nederlands (respectievelijk 22%, 22% en 22%);
- Met voorlezen (respectievelijk 11%, 15% en 19%);
- Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en maken (verwerkings)vragen en opdrachten (respectievelijk 11%, 7% en 11%).

Boekpresentaties worden wisselend genoemd. In leerjaar 2 van de havo en het vwo en in leerjaar 2 van het gymnasium/vwo+ worden deze relatief vaak genoemd (respectievelijk 15%, 18%, 15% en 15%). Voorlezen wordt tevens in vwo leerjaar 2 relatief vaak genoemd (13%).

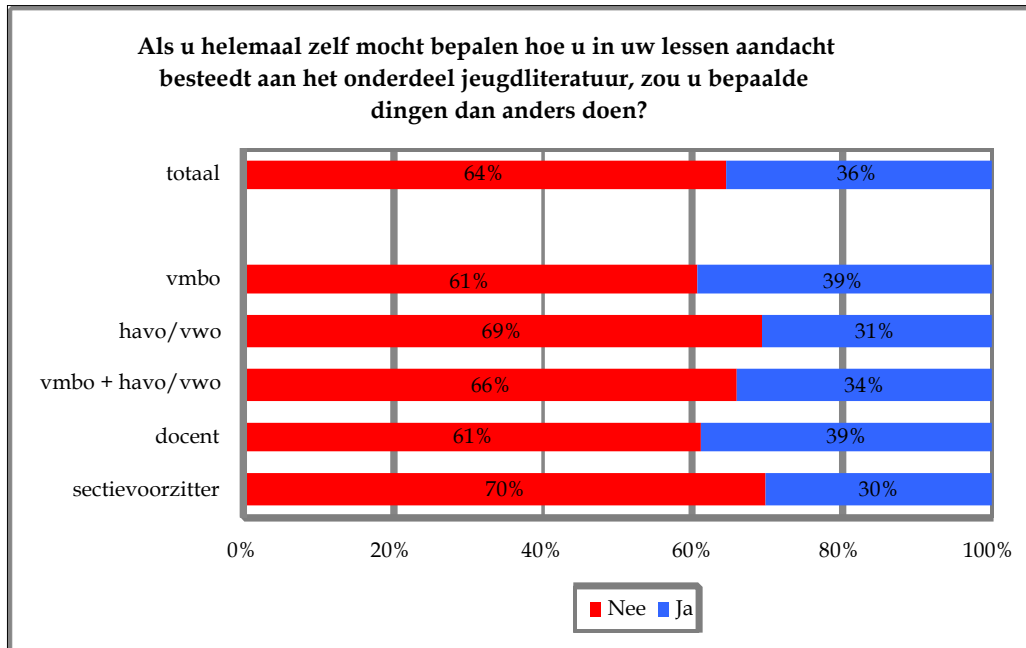
Daarnaast wordt bij alle schooltypen relatief vaak de antwoordcategorie ‘anders’ genoemd.

	Totaal	Vmbo leerjaar 1	Vmbo leerjaar 2	Havo leerjaar 1	Havo leerjaar 2	Havo leerjaar 3	Vwo leerjaar 1	Vwo leerjaar 2	Vwo leerjaar 3	Gymnasium/ Vwo+ leerjaar 1	Gymnasium/ Vwo+ leerjaar 2	Gymnasium/ Vwo+ leerjaar 3
Volg mijn methode Nederlands	27%	29%	31%	26%	26%	27%	32%	28%	31%	22%	22%	22%
Individueel lezen en verwerkingsopdrachten	15%	16%	19%	19%	18%	21%	18%	18%	13%	11%	7%	11%
Individueel lezen en samenstellen van leesdossier/boekverslag	10%	13%	6%	7%	11%	8%	7%	10%	8%	11%	11%	11%
Klassikaal lezen en verwerkingsopdrachten	7%	5%	6%	7%	5%	8%	9%	6%	6%	11%	11%	7%
Klassikaal lezen en samenstellen van leesdossier/boekverslag	1%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	6%	0%	0%	7%
Met projecten	4%	5%	6%	6%	5%	4%	4%	2%	0%	4%	4%	0%
Met boekpresentaties	11%	10%	12%	10%	15%	6%	9%	18%	10%	15%	15%	4%
Met voorlezen	11%	11%	10%	10%	5%	8%	13%	8%	6%	11%	15%	19%
Anders	14%	11%	10%	14%	15%	15%	9%	10%	19%	15%	15%	19%

Ruim een derde van de docenten (36%) zou bepaalde dingen anders doen als ze helemaal zelf mochten bepalen hoe ze in de lessen aandacht besteden aan het onderdeel jeugdliteratuur.

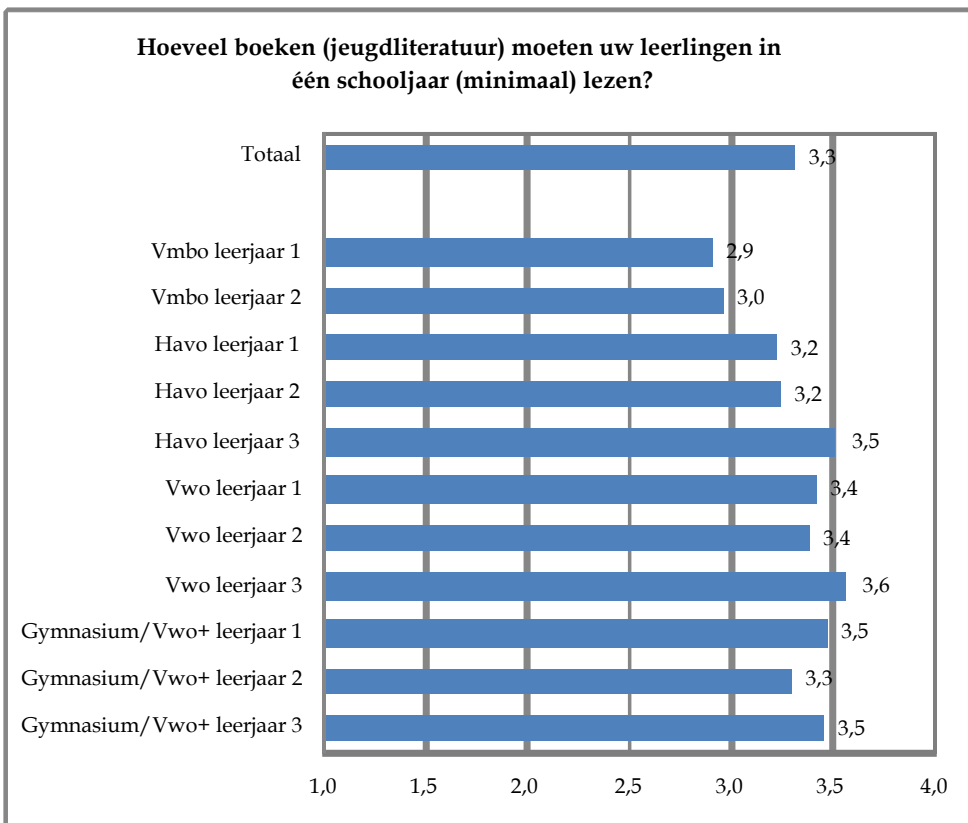
Zij noemen voornamelijk:

- Leerlingen meer boeken laten lezen (tijdens de les);
- Meer over boeken praten;
- Meer tijd aan jeugdliteratuur besteden;
- Meer voorlezen.

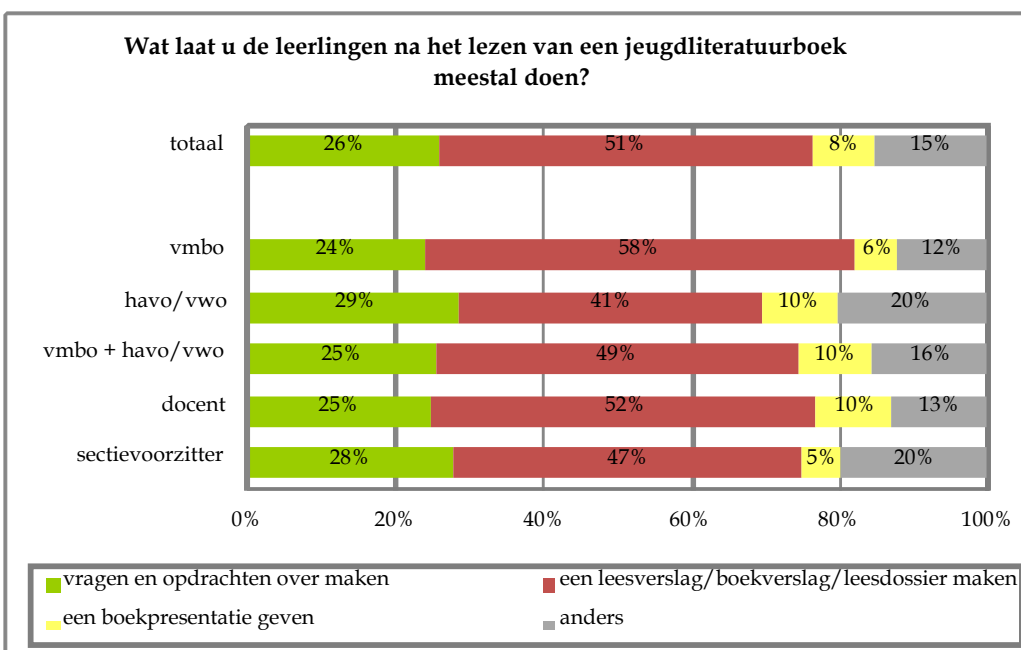

Gemiddeld genomen moeten leerlingen in één schooljaar (minimaal) 3,3 boeken (jeugdliteratuur) lezen.

Leerlingen in vmbo leerjaar 1 en 2 lezen gemiddeld genomen minder boeken (respectievelijk 2,9 en 3,0). Leerlingen in havo leerjaar 3, vwo leerjaar 3 en gymnasium/vwo+ leerjaar 1 en 3 lezen gemiddeld genomen meer boeken in één schooljaar (respectievelijk 3,5, 3,6, 3,5 en 3,5).

Ruim de helft van de docenten laat de leerlingen na het lezen van een jeugdliteratuurboek meestal een leesverslag/boekverslag/leesdossier maken, een kwart laat ze er vragen en opdrachten over maken. 15% noemt iets anders. In veel gevallen blijkt het om een combinatie van de voorgelegde mogelijkheden te gaan.

Docenten vmbo en havo/vwo laten de leerlingen na het lezen van een jeugdliteratuurboek vaker een leesverslag/boekverslag/leesdossier maken (58%), docenten havo/vwo juist minder vaak (41%).

De docenten is gevraagd welke titels in de top 3 jeugdliteratuur van hun leerlingen in de onderbouw staan. De volgende titels worden het meest genoemd: *Hoe overleef ik...?* (Francine Oomen) (81%), een andere titel van Carry Slee (*Timboektoe*, *Spijt* en *Afblijven*) (31%), *Oppassen* (Carry Slee) (30%), *Dreadlocks & Lippenstift* (M. Stoffels) (28%), *Loverboys* (Vreeswijk) (24%) en *Lover of loser* (Carry Slee) (21%). Ruim een kwart van de docenten noemt ook nog een andere titel, waaronder *Vamp* (Caja Cazemier), *Oorlogswinter* (Jan Terlouw), *Harry Potter* en *Blauwe Plekken* (Anke de Vries).

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
Hoe overleef ik...? (Francine Oomen)	81%	84%	72%	86%	80%	82%
Een andere titel van Carry Slee	31%	42%	14%	35%	32%	30%
Oppassen (Carry Slee)	30%	34%	25%	29%	32%	27%
Dreadlocks & Lippenstift (M. Stoffels)	28%	16%	40%	29%	25%	32%
Loverboys (Vreeswijk)	24%	28%	30%	12%	25%	22%
Lover of loser (Carry Slee)	21%	19%	14%	31%	22%	19%
Kruistocht in spijkerbroek (Thea Beckman)	16%	4%	32%	20%	13%	22%
Tweestrijd (Joost Heyink)	6%	3%	12%	4%	7%	4%
Stormbreaker (Antony Horowitz)	4%	6%	2%	2%	4%	4%
Prooi (Elle van den Bogaard)	2%	0%	5%	2%	4%	0%
(Jan de Leeuw)	1%	0%	2%	0%	0%	1%
Een andere titel van Francine Oomen	1%	0%	2%	0%	1%	0%
Een andere titel	27%	32%	25%	22%	32%	19%

Docenten vmbo geven minder vaak aan dat hun leerlingen *Dreadlocks & Lippenstift* (M. Stoffels) (16%) en *Kruistocht in spijkerbroek* (Thea Beckman) (4%) lezen.

Docenten havo/vwo geven juist vaker aan dat hun leerlingen *Dreadlocks & Lippenstift* (M. Stoffels) (40%) en *Kruistocht in spijkerbroek* (Thea Beckman) (32%) lezen en minder vaak een andere titel van Carry Slee (14%).

Docenten vmbo en havo/vwo geven minder vaak aan dat hun leerlingen *Loverboys* (Vreeswijk) (12%) lezen.

4.5 Bronnen – materiaalgebruik lessen jeugdliteratuur

De docenten is gevraagd welke bronnen ze – naast de gebruikte methode – als voorbereiding op hun lessen jeugdliteratuur gebruiken. De meest genoemde bronnen zijn bronnen van internet (69%), dagbladen (25%) en tijdschrift Jeugdliteratuur in de praktijk (16%). Een kwart van de docenten noemt naast de voorgelegde bronnen nog andere bronnen.

17% van de docenten noemt geen enkele bron en gebruikt alleen de methode.

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
Bronnen van internet	69%	63%	72%	75%	71%	66%
Dagbladen	25%	18%	31%	29%	25%	25%
Tijdschrift Jeugdliteratuur in de praktijk	16%	4%	28%	22%	18%	12%
Kidsweek	13%	10%	14%	20%	15%	12%
JeugdLiteRom (van Biblion Uitgeverij)	12%	1%	26%	14%	11%	13%
Tijdschrift Levende Talen	11%	4%	21%	12%	13%	8%
Boek 'Leesbeesten en boekenfeesten' (van J. van Coillie)	6%	6%	7%	4%	7%	4%
Tijdschrift Leesgoed Plus	1%	0%	2%	0%	1%	0%
Andere bronnen	24%	25%	28%	18%	22%	28%
Geen enkele bron (alleen mijn methode)	17%	22%	9%	18%	16%	17%

Docenten vmbo geven minder vaak aan het tijdschrift Jeugdliteratuur in de praktijk (4%) en de JeugdLiteRom (1%) te gebruiken als voorbereiding op de lessen.

Docenten havo/vwo geven vaker aan het tijdschrift Jeugdliteratuur in de praktijk (28%), de JeugdLiteRom (26%) en het tijdschrift Levende Talen (21%) te gebruiken als voorbereiding op de lessen.

De sites die de docenten raadplegen ter voorbereiding van de lessen jeugdliteratuur zijn Jongejury.nl (54%), Leesplein.nl (47%), Digischool.nl (community) (40%), sites van uitgeverijen (35%) en de site van de bibliotheek (29%). Ook de zoekmachine Google.nl wordt vaak gebruikt (43%).

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoor zitter
Jongejury.nl	54%	52%	48%	64%	50%	60%
Leesplein.nl	47%	44%	55%	44%	51%	42%
Google.nl	43%	30%	48%	56%	45%	40%
Digischool.nl (community)	40%	52%	29%	33%	44%	31%
Sites van uitgeverijen	35%	38%	38%	28%	36%	33%
Site van de bibliotheek	29%	26%	26%	39%	34%	23%
Bol.com	19%	26%	19%	11%	23%	15%
Fictiedossiervmbo.nl	19%	24%	10%	25%	19%	21%
Lezen.nl	18%	14%	17%	25%	15%	23%
Plint.nl	18%	18%	14%	22%	19%	17%
Smsgedicht.nl	5%	4%	0%	11%	5%	4%
Sites van (kinder)boekhandels	5%	4%	7%	0%	4%	4%
Leesgoedplus.nl	2%	2%	2%	0%	3%	0%
Andere sites	9%	2%	10%	17%	10%	6%

Docenten vmbo geven minder vaak aan de zoekmachine Google.nl (30%) te gebruiken en vaker de website Digischool.nl (community) (53%). Voor docenten havo/vwo is dit juist andersom: zij gebruiken vaker de zoekmachine Google.nl (48%) en minder vaak de website Digischool.nl (community) (29%).

Docenten vmbo en havo/vwo geven vaker aan de zoekmachine Google.nl (56%) en de site van de bibliotheek (39%) te gebruiken.

De materialen die tijdens de lessen jeugdliteratuur door de docenten het meest worden gebruikt zijn complete films (54%), posters van boeken (43%), filmfragmenten (41%) en materiaal van internet (41%).

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
Complete films	54%	62%	41%	57%	53%	55%
Posters van boeken (bijvoorbeeld van uitgeverij Lemniscaat)	43%	41%	47%	41%	45%	40%
Filmfragmenten	41%	37%	39%	49%	41%	40%
Materiaal van internet	41%	42%	36%	43%	43%	36%
Kranten	26%	23%	32%	24%	28%	23%
Leeskast (kast met jeugdliteratuur) die in het lokaal staat	22%	23%	17%	25%	25%	17%
Kidsweek	13%	14%	7%	18%	15%	9%
Filmpjes van YouTube voor het digitale schoolbord	11%	14%	10%	10%	7%	19%
JeugdLiteRom (van Biblion Uitgeverij)	6%	2%	12%	4%	4%	8%
Andere materialen	12%	7%	17%	14%	10%	15%
Tijdschrift Leesgoed Plus	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Geen enkele bron (alleen mijn methode)	10%	6%	14%	12%	7%	15%

Een derde van de docenten in de onderbouw geeft aan geen enkele site te raadplegen tijdens de lessen jeugdliteratuur. 29% raadpleegt Leesplein.nl, 27% Jongejury.nl en 23% Digischool.nl. Een derde van de docenten raadpleegt de zoekmachine Google.nl tijdens de lessen jeugdliteratuur.

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
Geen enkele site	32%	21%	53%	32%	33%	29%
Google.nl	32%	35%	21%	32%	38%	17%
Leesplein.nl	29%	32%	16%	37%	25%	38%
Jongejury.nl	27%	26%	26%	32%	23%	38%
Digischool.nl	23%	35%	5%	21%	25%	21%
Site van de bibliotheek	15%	21%	5%	16%	17%	13%
Sites van uitgeverijen	15%	12%	11%	26%	15%	17%
Fictiedossiervmbo.nl	10%	12%	0%	16%	6%	17%
Leesdossier.nl	10%	9%	0%	21%	8%	13%
Lezen.nl	10%	9%	5%	16%	8%	13%
Plint.nl	10%	9%	0%	21%	8%	13%
Bol.com	8%	18%	0%	0%	13%	0%
Smsgedicht.nl	4%	3%	5%	5%	4%	4%
Sites van (kinder)boekhandels	3%	3%	0%	5%	4%	0%
Leesgoedplus.nl	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Andere sites	7%	6%	0%	11%	6%	4%

Docenten havo/vwo geven vaker aan geen enkele site tijdens de lessen jeugdliteratuur te raadplegen (53%). Tevens zien we dat ze over de gehele linie de sites in mindere mate gebruiken.

Docenten vmbo geven vaker aan Digischool.nl (35%) en Bol.com (18%) te raadplegen.

Docenten vmbo en havo/vwo geven vaker aan sites van uitgeverijen (26%), Leesdossier.nl (21%) en Plint.nl te raadplegen.

Sectievoorzitters geven minder vaak aan de zoekmachine Google.nl te raadplegen (17%) en juist vaker de website Jongejury.nl (38%).

De docenten in de onderbouw is gevraagd welke projecten ze wel eens doen op het gebied van jeugdliteratuur. Een derde geeft aan wel eens de Jonge Jury en een gedichtenwedstrijd te doen, een vijfde de Week van de poëzie. Circa een kwart geeft aan nog andere projecten te doen, eveneens een kwart geen enkel project.

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
De Jonge Jury	32%	19%	46%	38%	29%	36%
Gedichtenwedstrijd	32%	23%	37%	40%	31%	34%
De week van de poëzie	21%	9%	39%	20%	21%	22%
Bazar (lezen met plezier in het vmbo)	14%	26%	3%	6%	13%	15%
Voorleeswedstrijd	9%	10%	12%	6%	9%	11%
Andere projecten	23%	12%	25%	36%	19%	28%
Geen enkel project	23%	36%	10%	16%	28%	14%

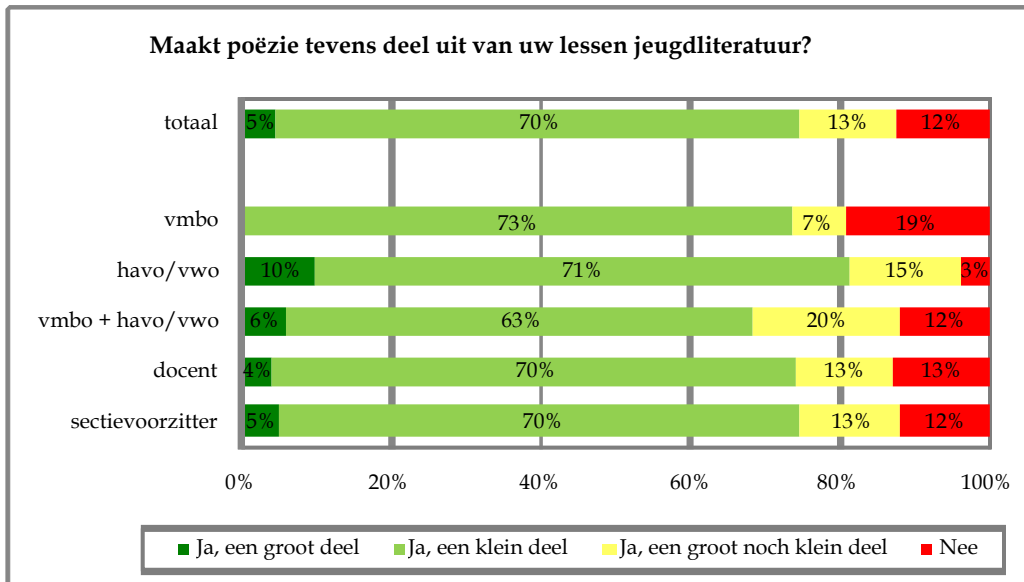
Docenten vmbo geven minder vaak aan de Jonge Jury (19%), een gedichtenwedstrijd (23%) en de Week van de poëzie (9%) te doen en vaker Bazar (26%) en geen enkel project (36%). Docenten havo/vwo geven juist vaker aan de Jonge Jury (46%), een gedichtenwedstrijd (37%) en de Week van de poëzie (39%) te doen en minder vaak Bazar (3%) en geen enkel project (10%).

Docenten vmbo en havo/vwo geven vaker aan andere projecten te doen (36%).

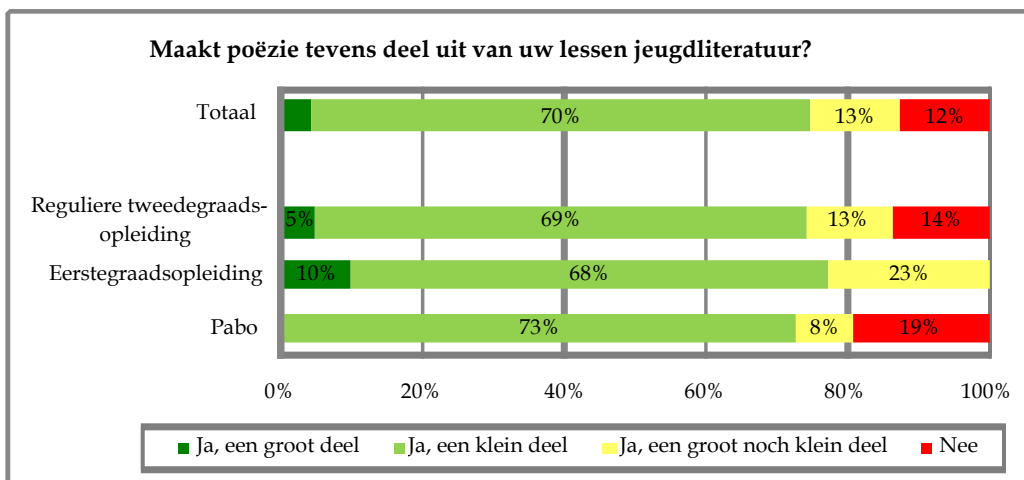
Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsniveaus van de docenten, zien we dat docenten met een eerstegraadsopleiding vaker aangeven de Jonge Jury (50%) en de Gedichtenwedstrijd (45%) te doen.

	Totaal	Reguliere tweedegraadsopleiding	Eerstegraadsopleiding	Pabo
De Jonge Jury	32%	32%	50%	18%
Gedichtenwedstrijd	32%	27%	45%	29%
De week van de poëzie	21%	24%	28%	10%
Bazar (lezen met plezier in het vmbo)	14%	13%	5%	22%
Voorleeswedstrijd	9%	13%	10%	2%
Andere projecten	23%	24%	28%	16%
Geen enkel project	23%	23%	10%	29%

Een ruime meerderheid van de docenten in de onderbouw geeft aan dat poëzie een deel uit maakt van de lessen jeugdliteratuur. In de meeste gevallen betreft dit een klein deel (5% een groot deel, 70% een klein deel en 13% een groot noch klein deel).

Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsniveaus van de docenten, zien we dat alle docenten met een eerstegraadsopleiding aangeven dat poëzie deel uit maakt van de lessen jeugdliteratuur.

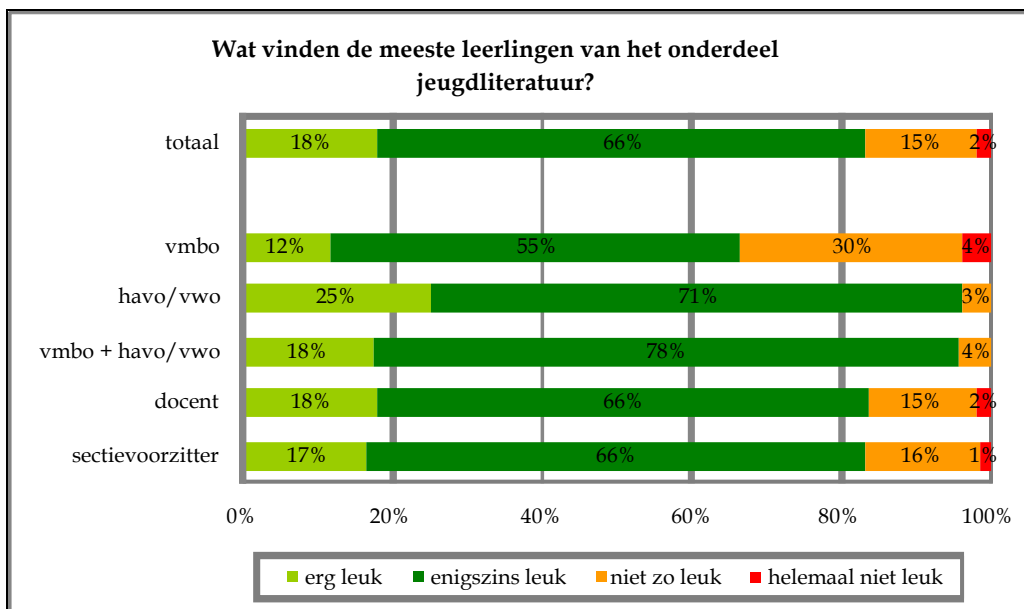
Aan de docenten die aangegeven hebben dat poëzie geen deel uit maakt van de lessen jeugdliteratuur, is gevraagd om welke redenen ze in hun lessen jeugdliteratuur geen aandacht besteden aan poëzie. Voornamelijk wordt genoemd dat daar geen tijd voor is (44%), dat het moeilijk is om het lesmateriaal er op af te stemmen (28%) en dat leerlingen er niet van houden (24%).

	Totaal	vmbo	havo/vwo	vmbo + havo/vwo	docent	sectievoorzitter
Daar is geen tijd voor	44%	41%	50%	50%	47%	40%
Moeilijk om je lesmateriaal er op af te stemmen	28%	29%	0%	33%	33%	20%
Leerlingen houden er niet van	24%	29%	0%	17%	20%	30%
Daar is geen specifieke reden voor	20%	18%	50%	17%	20%	20%
Ik hou er zelf niet zo van	8%	6%	0%	17%	13%	0%
Andere reden	4%	0%	0%	17%	0%	10%

Docenten havo/vwo geven helemaal niet aan dat het moeilijk is om het lesmateriaal er op af te stemmen (0%) en dat leerlingen er niet van houden (0%).

4.6 Waardering leerlingen jeugdliteratuur

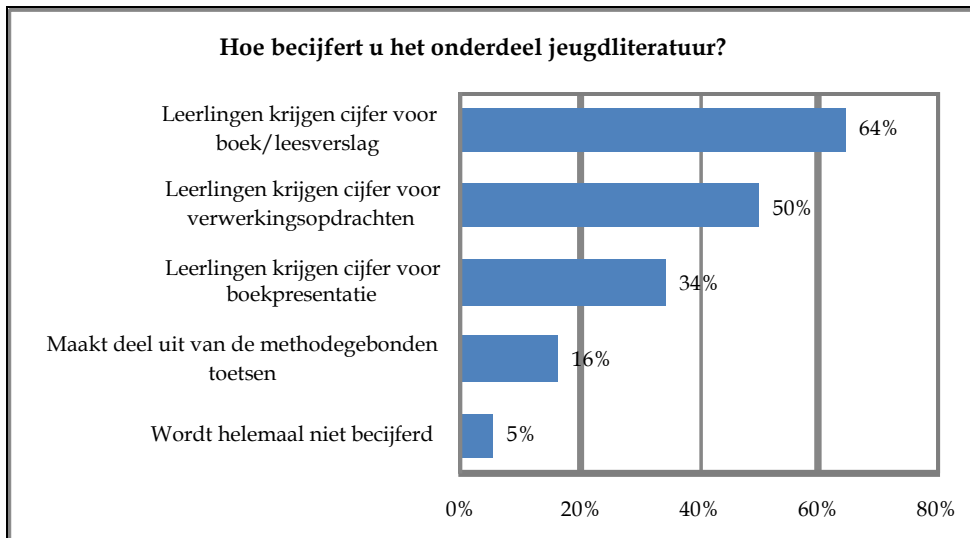
Een ruime meerderheid van de docenten geeft aan dat de meeste leerlingen het onderdeel jeugdliteratuur leuk vinden (18% erg leuk en 66% enigszins leuk).

Docenten vmbo geven relatief vaker aan dat de meeste leerlingen het onderdeel jeugdliteratuur niet zo leuk vinden (30%).

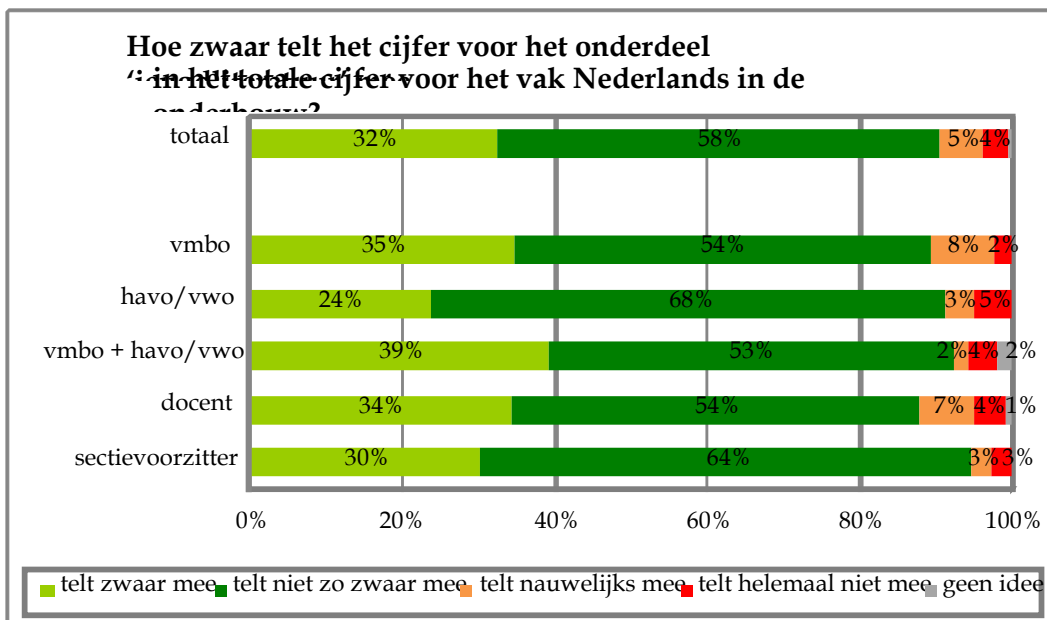
4.7 Becijfering jeugdliteratuur

Van de docenten geeft 95% aan het onderdeel jeugdliteratuur te becijferen.

In het merendeel van de gevallen gebeurt dit door leerlingen een cijfer te geven voor een boekverslag of een leesverslag en/of voor verwerkingsopdrachten.

Een meerderheid van de docenten geeft aan dat het cijfer voor het onderdeel jeugdliteratuur niet zo zwaar meetelt in het totale cijfer voor het vak Nederlands in de onderbouw (58%).

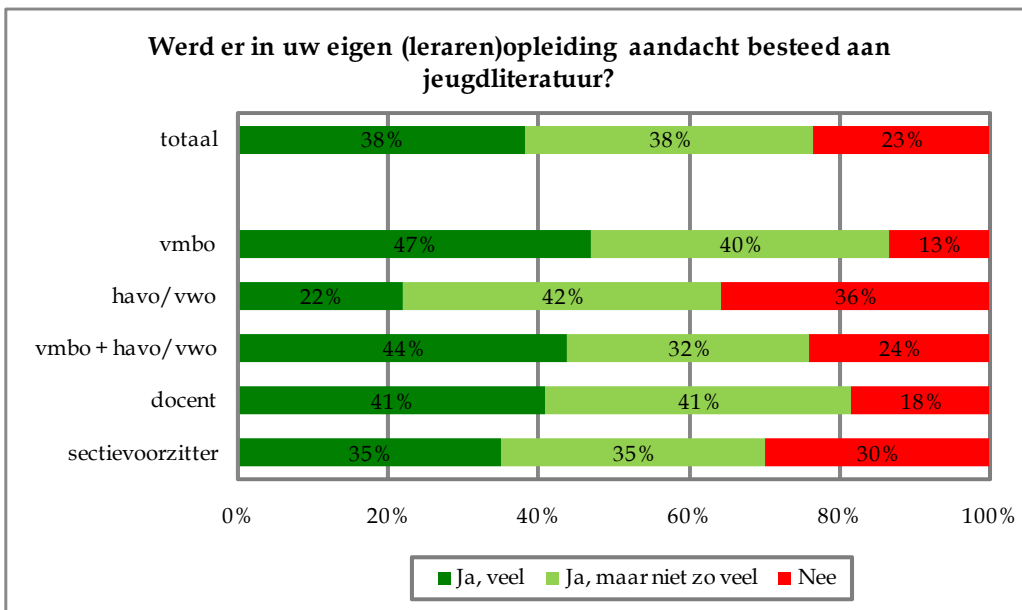

Ook uit het kwalitatieve deel van het onderzoek blijkt dat het onderdeel jeugdliteratuur wel becijferd wordt, maar niet zo zwaar meetelt in het totale cijfer voor Nederlands. Bij

sommige docenten maakt het onderdeel jeugdliteratuur circa 15% uit van het cijfer. Bij anderen heeft het geen enkel gewicht en wordt het beoordeeld met goed, voldoende en onvoldoende. Leerlingen moeten dan wel minimaal een voldoende halen, anders moeten ze het overdoen. Vaak moeten de leerlingen een boek lezen en opdrachten maken, deze worden dan beoordeeld.

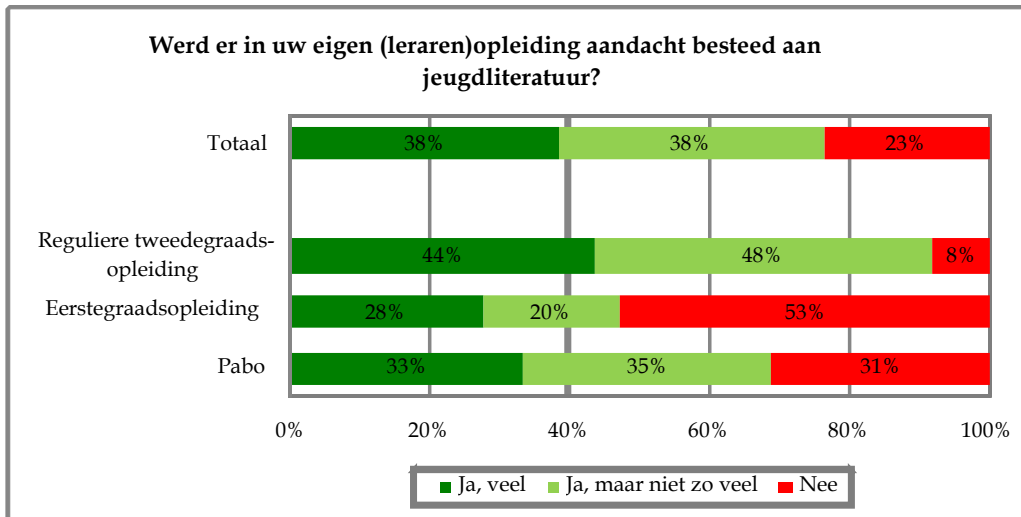
4.8 Kennis van en behoefte aan informatie over jeugdliteratuur van de docent

Ruim driekwart van de docenten geeft aan dat er in hun eigen (leraren)opleiding aandacht werd besteed aan jeugdliteratuur, bij 38% was dit veel en bij eveneens 38% was dit niet zo veel.

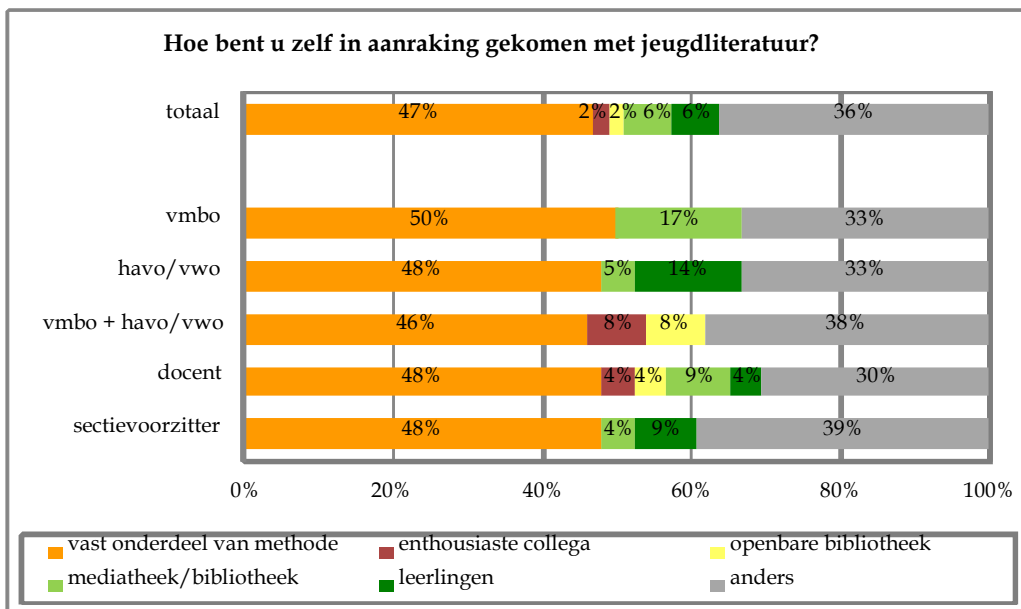

Docenten havo/vwo geven vaker aan dat er in de (leraren)opleiding geen aandacht werd besteed aan jeugdliteratuur (36%).

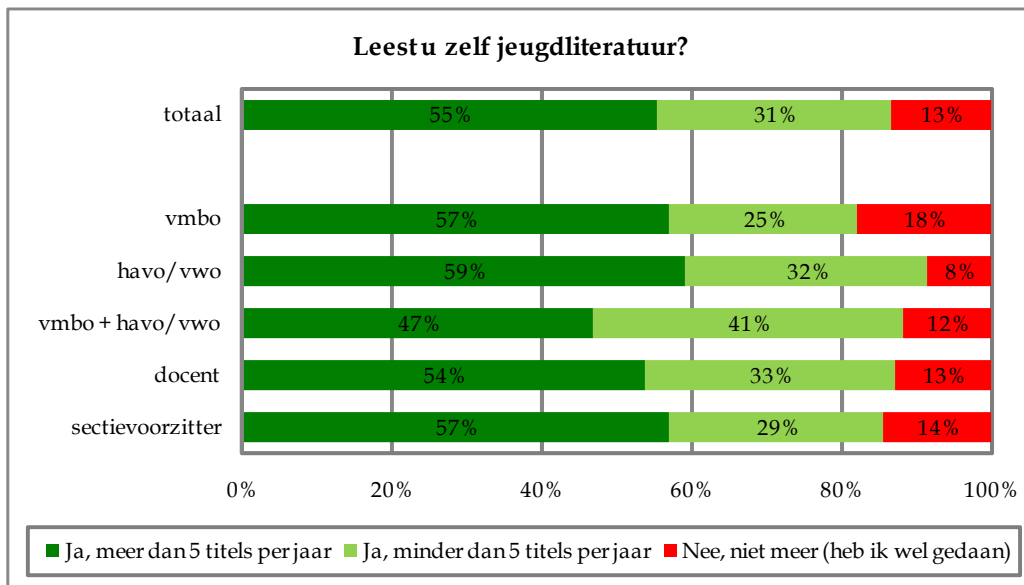
Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsniveaus van de docenten, zien we dat er bij docenten met een eerstegraadsopleiding in hun eigen (leraren)opleiding minder aandacht werd besteed aan jeugdliteratuur (ruim de helft geeft aan dat er geen aandacht aan werd besteed).

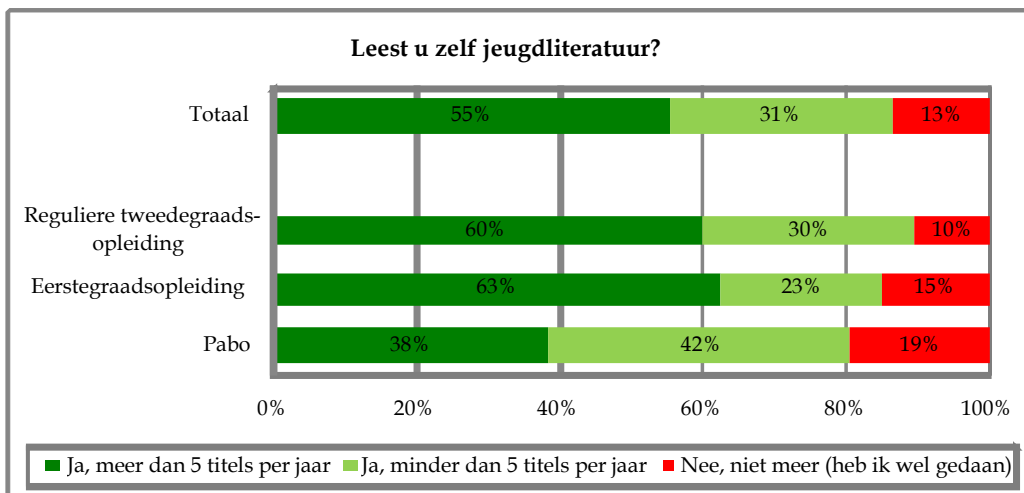
Circa de helft van de docenten bij wie in de eigen opleiding geen aandacht is besteed aan jeugdliteratuur, is in aanraking gekomen met jeugdliteratuur doordat het een vast onderdeel is van de methode Nederlands (47%). Ruim een derde is op een andere manier in aanraking gekomen met jeugdliteratuur.

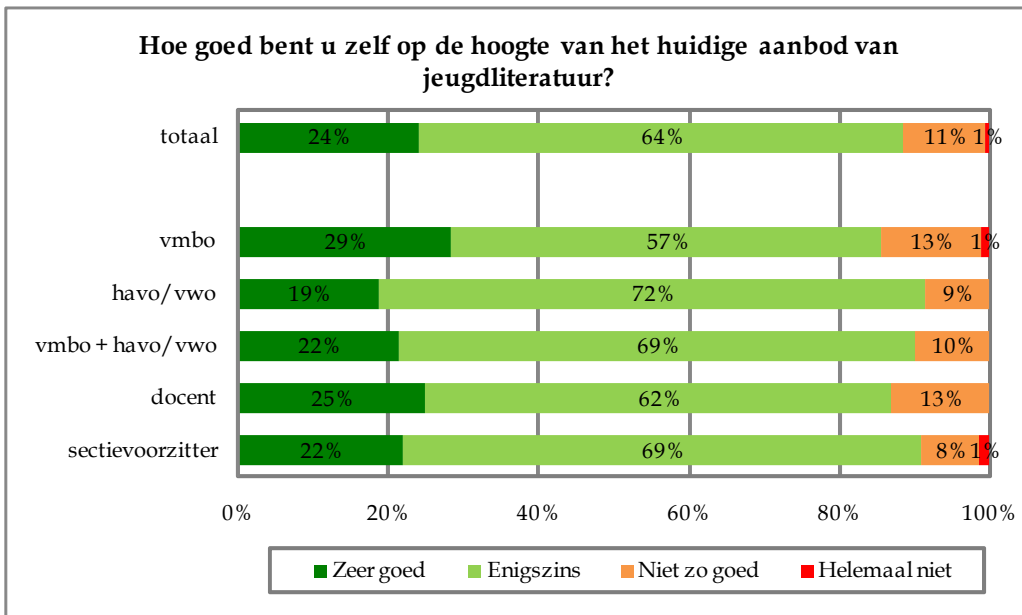
Een ruime meerderheid van de docenten (86%) geeft aan zelf jeugdliteratuur te lezen. Ruim de helft van de docenten leest meer dan 5 titels jeugdliteratuur per jaar, een derde minder dan 5 titels per jaar. 13% leest zelf geen jeugdliteratuur (maar heeft dat wel gedaan). Niemand geeft te kennen dit nooit gedaan te hebben.

Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsniveaus van de docenten, zien we dat docenten van de pabo minder vaak aangeven meer dan 5 titels per jaar te lezen en vaker aangeven minder dan 5 titels per jaar te lezen.

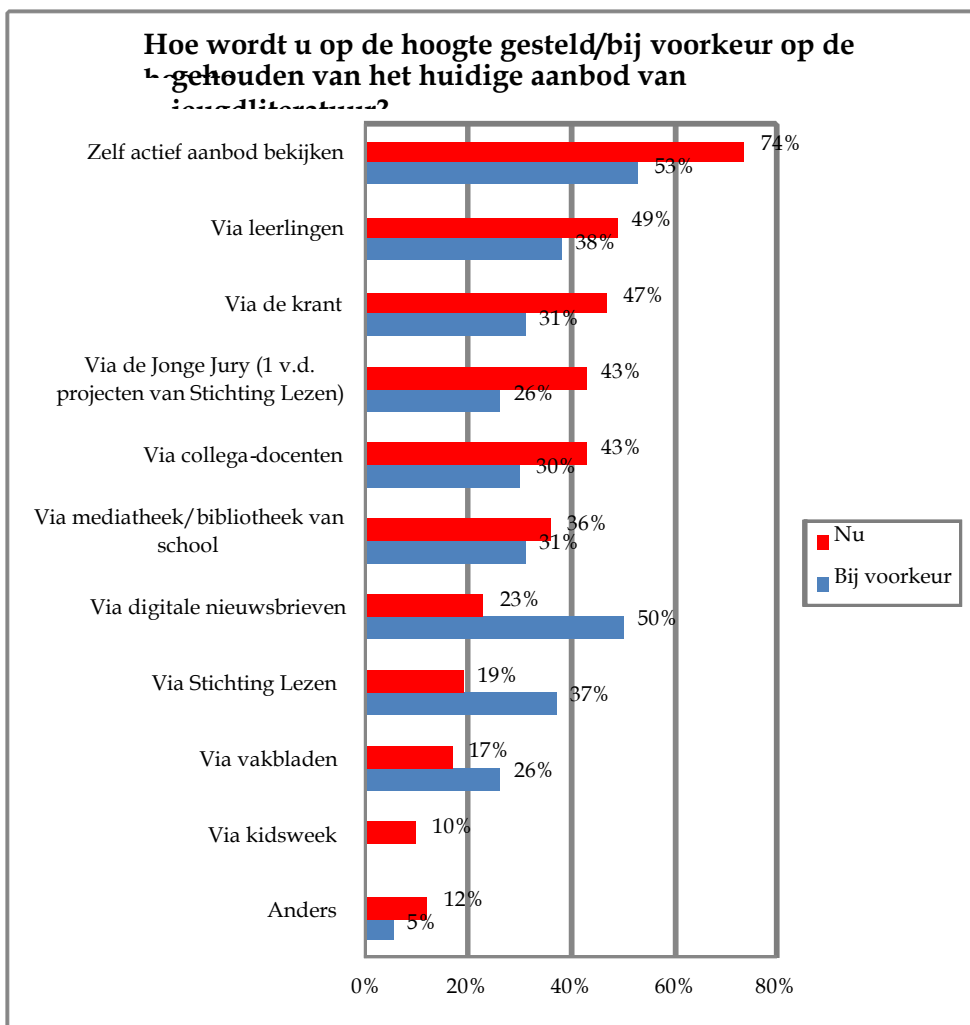
Een meerderheid van de docenten is enigszins op de hoogte van het huidige aanbod van jeugdliteratuur (64%). Een kwart is hiervan goed op de hoogte.

Vervolgens is de docenten gevraagd hoe ze op de hoogte worden gesteld van het huidige aanbod van jeugdliteratuur en hoe men bij voorkeur op de hoogte wil worden gehouden van het huidige aanbod van jeugdliteratuur.

Driekwart van de docenten geeft aan op de hoogte te blijven door zelf actief naar het aanbod te kijken (in boekwinkels, in de bibliotheek, op sites).

De helft zou bij voorkeur door digitale nieuwsbrieven op de hoogte worden gehouden (50%), ruim een derde door Stichting Lezen (37%).

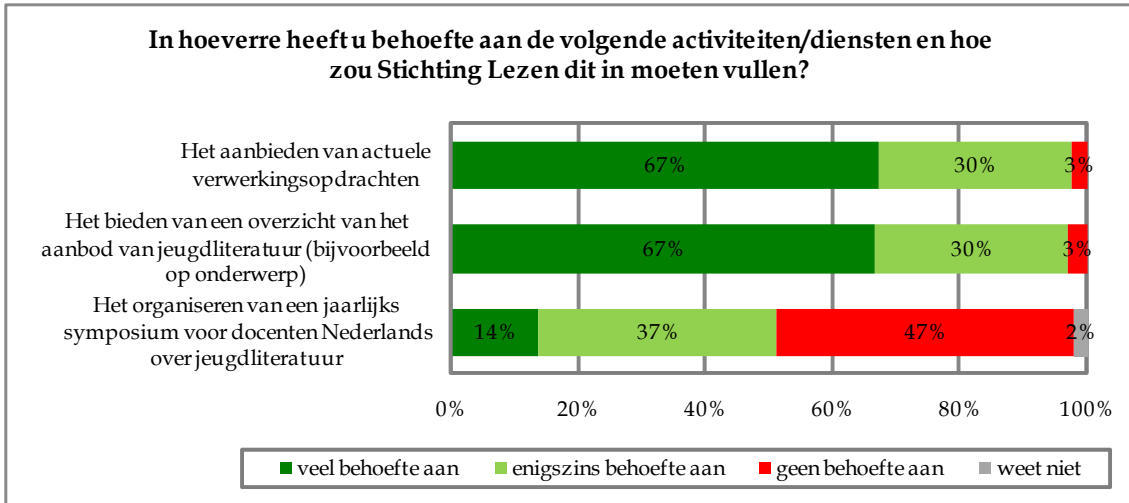

4.9 Rol Stichting Lezen in informatievoorziening

Stichting Lezen zou docenten Nederlands ondersteuning kunnen bieden bij het onderdeel jeugdliteratuur. Aan de docenten is een drietal mogelijkheden van ondersteuning voorgelegd met de vraag in hoeverre men hier behoefte aan heeft.

Een meerderheid van de docenten heeft veel behoefte aan het aanbieden van actuele verwerkingsopdrachten en het bieden van een overzicht van het aanbod van jeugdliteratuur (beide 67%).

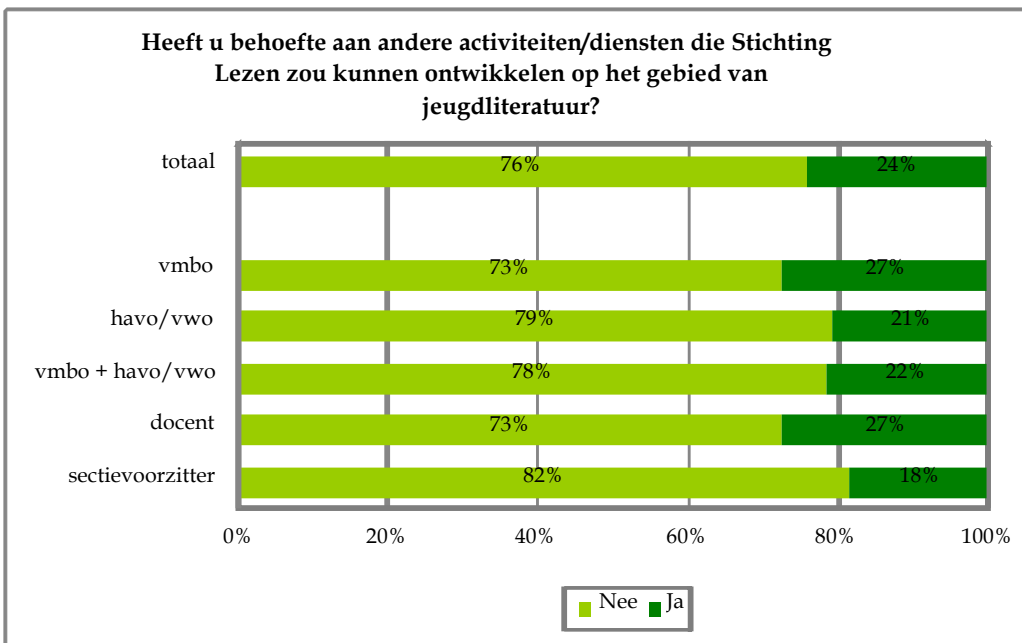
De helft van de docenten heeft behoefte aan het organiseren van een jaarlijks symposium voor docenten Nederlands over jeugdliteratuur (14% veel behoefte en 37% enigszins behoefte), circa de helft heeft hier geen behoefte aan.

Docenten vwo hebben in sterkere mate behoefte aan het organiseren van een jaarlijks symposium voor docenten Nederlands over jeugdliteratuur (18% veel behoefte en 49% enigszins behoefte).

Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsniveaus van de docenten, zien we dat docenten met een eerstegraadsopleiding in sterkere mate behoefte hebben aan het organiseren van een jaarlijks symposium voor docenten Nederlands over jeugdliteratuur (19% veel behoefte en 50% enigszins behoefte).

Een kwart van de docenten geeft aan (ook) behoefte te hebben aan andere activiteiten/diensten die Stichting Lezen zou kunnen ontwikkelen op het gebied van jeugdliteratuur.

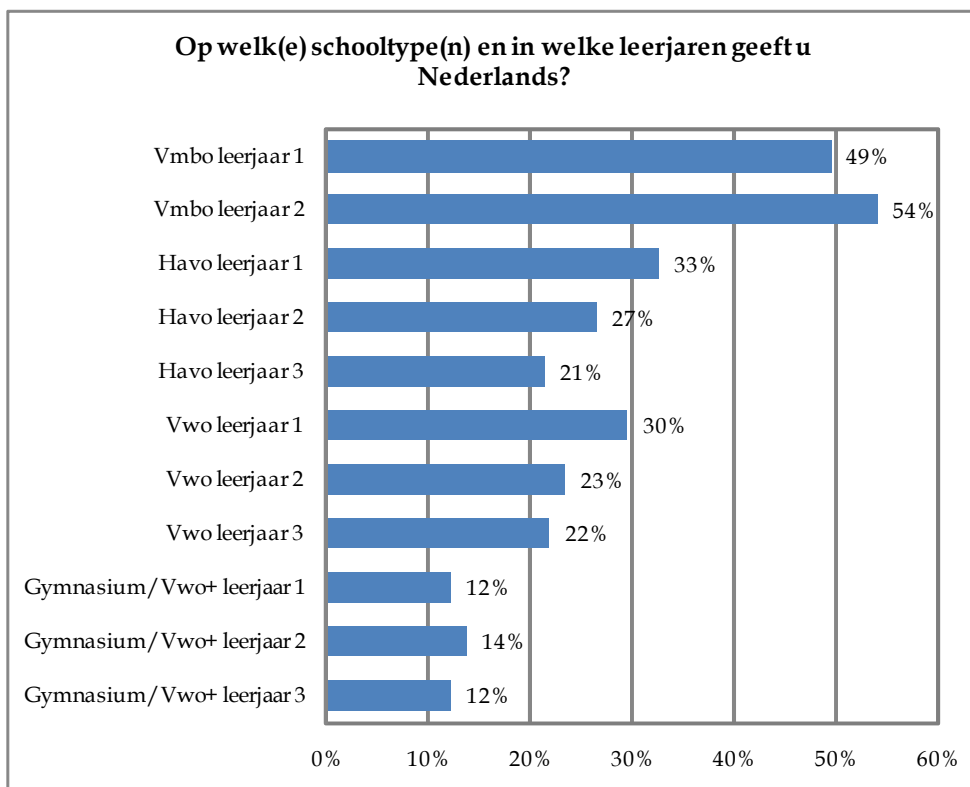

De meest genoemde activiteiten/diensten waar de docenten behoefte aan hebben, zijn:

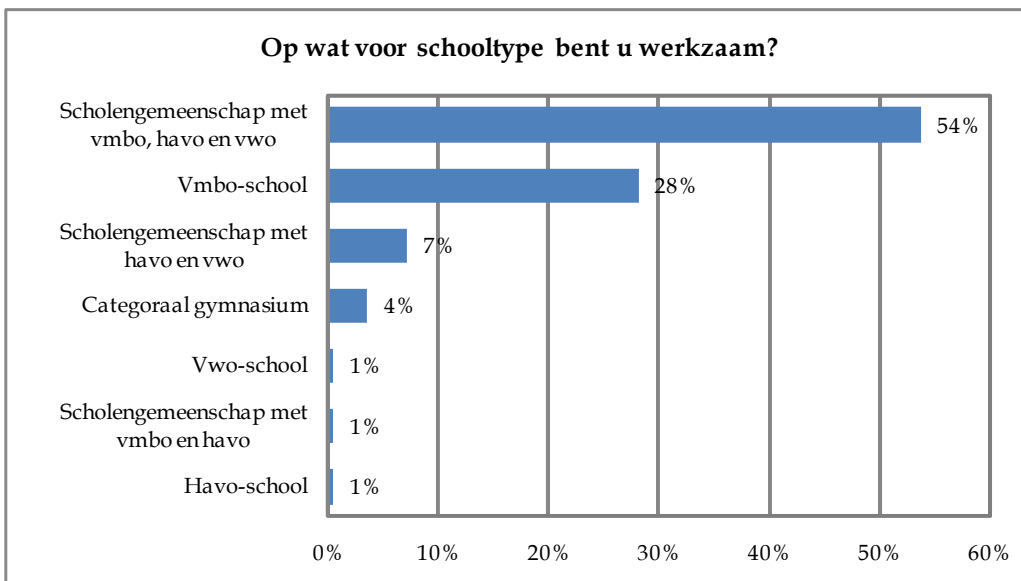
- Actuele boekenlijsten;
- Concreet materiaal voor vmbo-leerlingen;
- Bezoek van schrijvers aan scholen;
- Het ontwikkelen van diverse projecten;
- Lespakket met verwerkingsopdrachten.

4.10 Achtergrondvragen

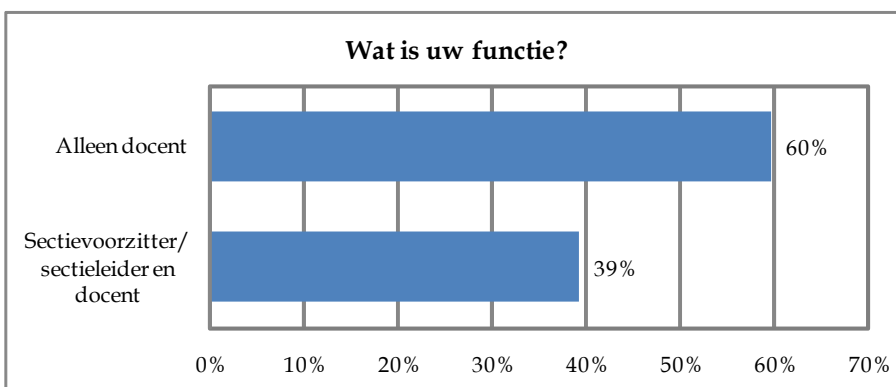
Alle ondervraagden geven het vak Nederlands in de onderbouw. De verdeling naar schooltypen en leerjaren waarin men Nederlands doceert, is daarbij als volgt: 49% geeft les in vmbo leerjaar 1, 54% in vmbo leerjaar 2, 33% in havo leerjaar 1, 27% in havo leerjaar 2, 21% in havo leerjaar 3, 30% in vwo leerjaar 1, 23% in vwo leerjaar 2, 22% in vwo leerjaar 3, 12% in gymnasium/vwo+ leerjaar 1, 14% in gymnasium/vwo+ leerjaar 2 en 12% in gymnasium/vwo+ leerjaar 3.

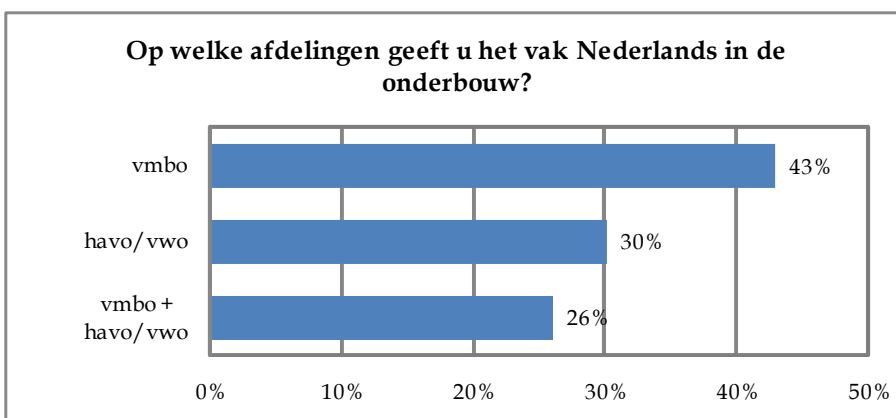
Ruim de helft van de ondervraagden (54%) geeft les op een scholengemeenschap met vmbo, havo en vwo, 28% op een vmbo-school en 7% op een scholengemeenschap met havo en vwo.

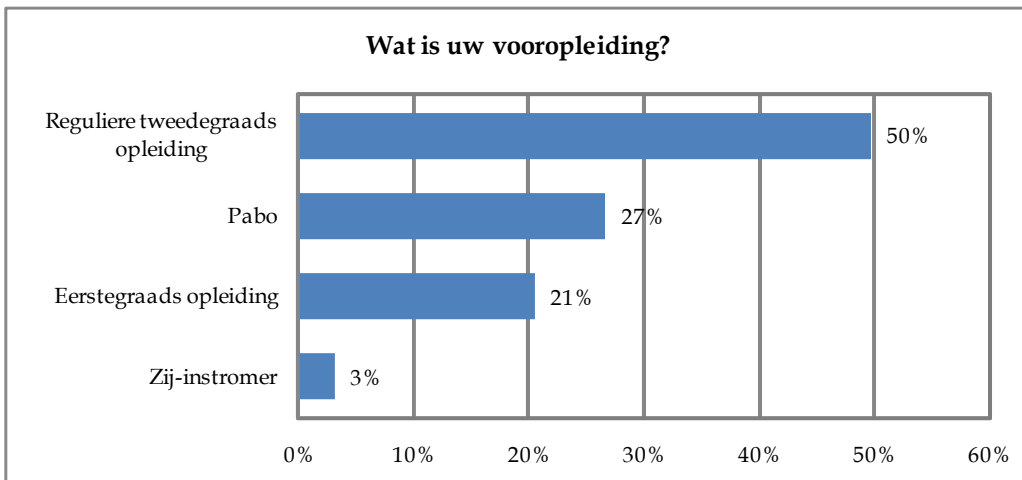
Drie op de vijf geeft aan alleen docent te zijn, twee op de vijf sectievoorzitter/sectieleider en docent.

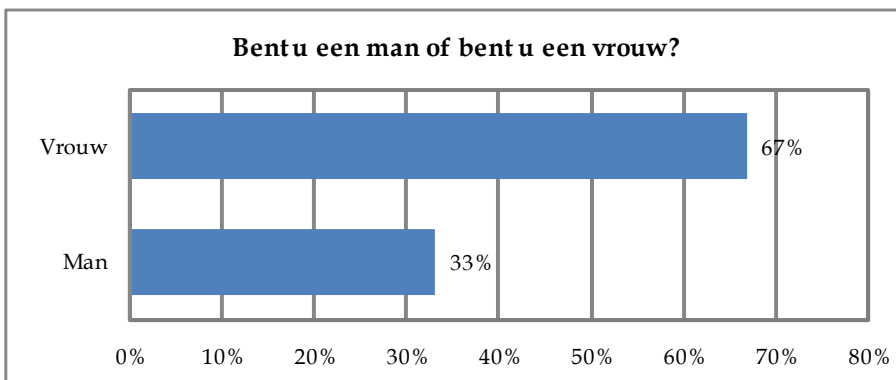
Ruim twee van de vijf geeft het vak Nederlands op het vmbo, een derde op havo/vwo en een kwart op het vmbo en havo/vwo.

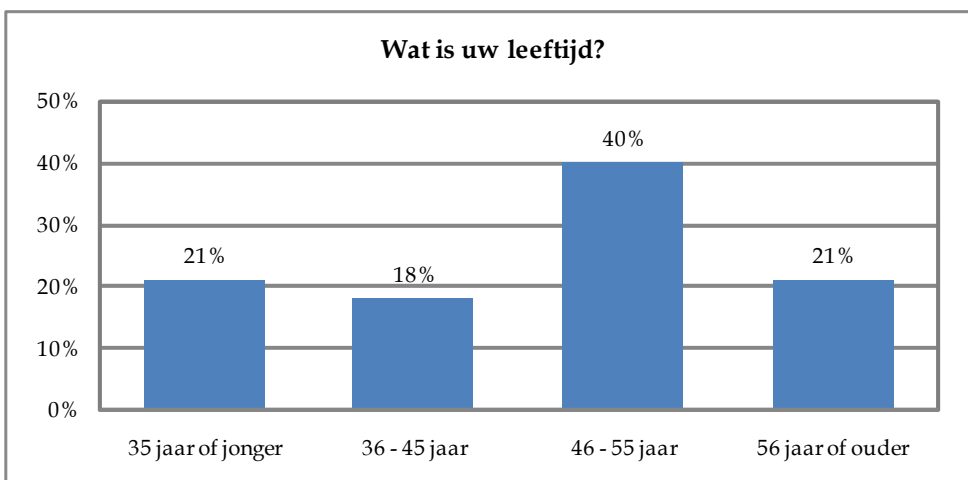
De helft van de ondervraagden heeft een reguliere tweedegraadsopleiding, ruim een kwart heeft de pabo gedaan en 21% een eerstegraadsopleiding.

Twee derde van de ondervraagden is vrouw, een derde is man.

21% van de ondervraagden is 35 jaar of jonger, 18% 36 tot 45 jaar, 40% 46 tot 55 jaar en 21% 56 jaar of ouder.

5 Samenvatting

Jeugdliteratuur in de gebruikte methode Nederlands

- Verreweg de meest gebruikte methoden voor het vak Nederlands in de onderbouw zijn Nieuw Nederlands (39%) en Op nieuw niveau (34%).
- De meeste docenten Nederlands zijn tevreden over het onderdeel jeugdliteratuur in de gebruikte methode Nederlands (39% is enigszins tevreden en een kwart is zeer tevreden). 15% is er echter ontevreden over.

Feitelijke tijdbesteding aan jeugdliteratuur

- Het gemiddelde aantal lessen Nederlands dat leerlingen per week in de onderbouw krijgen is 3,2 uur. Voor alle schooltypen worden in leerjaar 1 de meeste lessen Nederlands gegeven.
- De gemiddelde hoeveelheid tijd die een docent Nederlands per week aan het onderdeel jeugdliteratuur besteedt, is 23 minuten. Dit betekent dat gemiddeld genomen 12% van de tijd tijdens de Nederlandse les aan jeugdliteratuur wordt besteed.
- Ruim driekwart van de docenten (76%) geeft aan in de onderbouw ongeveer evenveel tijd aan jeugdliteratuur te besteden als de meeste collega's.
- De helft van de docenten is deels vrij in het bepalen van hoeveel tijd zij besteden aan jeugdliteratuur, circa een derde is er helemaal vrij in.
- Ruim een kwart van de docenten (27%) geeft aan dat hun school keuzemodulen aanbiedt.
- Ruim de helft van de docenten (56%) is deels vrij in het bepalen hoe ze in hun lessen invulling geven aan het onderdeel jeugdliteratuur, circa een derde (35%) is er helemaal vrij in.

Belang van aandacht voor jeugdliteratuur

- Een overgrote meerderheid van de docenten vindt het belangrijk om in de onderbouw aandacht te besteden aan jeugdliteratuur (64% zeer belangrijk, 32% enigszins belangrijk).
- De volgende redenen vindt men het belangrijkste om aandacht te besteden aan jeugdliteratuur: door aandacht te besteden aan jeugdliteratuur kun je leerlingen laten zien dat er ook leuke boeken voor ze zijn (lezen is plezierig) (93%), het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de taalontwikkeling (90%), het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de algemene ontwikkeling (78%) en het lezen van jeugdliteratuur is goed voor het begrijpend lezen (67%).

Concrete invulling van het onderdeel jeugdliteratuur

- De meeste lessen over jeugdliteratuur worden over het algemeen als volgt ingevuld: individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel), het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen, het volgen van de methode Nederlands en individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en verwerkingsopdrachten.
- De activiteiten die de docenten over het algemeen nog meer doen tijdens de lessen jeugdliteratuur zijn: het volgen van de methode Nederlands en individueel lezen

(leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en verwerkingsopdrachten. In leerjaar 2 van de havo en het vwo en in leerjaar 2 van het gymnasium/vwo+ worden boekpresentaties relatief vaak genoemd.

- Ruim een derde van de docenten zou bepaalde dingen anders doen als ze helemaal zelf mochten bepalen hoe ze in de lessen aandacht besteden aan jeugdliteratuur, namelijk leerlingen meer boeken laten lezen (tijdens de les), meer over boeken praten, meer tijd aan jeugdliteratuur besteden en meer voorlezen.
- Gemiddeld genomen moeten leerlingen in één schooljaar (minimaal) 3,3 boeken (jeugdliteratuur) lezen.
- Ruim de helft van de docenten laat de leerlingen na het lezen van een jeugdliteratuurboek meestal een leesverslag/boekverslag/leesdossier maken, een kwart laat ze er vragen en opdrachten over maken.
- De meest gelezen titels door de leerlingen in de onderbouw zijn: *Hoe overleef ik...?* (Francine Oomen) (81%), een andere titel van Carry Slee (31%), *Oppassen* (Carry Slee) (30%) en *Dreadlocks & Lippenstift* (M. Stoffels) (28%).

Bronnen – materiaalgebruik lessen jeugdliteratuur

- De meest genoemde bronnen ter voorbereiding op de lessen jeugdliteratuur zijn: bronnen van internet (69%), dagbladen (25%) en het tijdschrift Jeugdliteratuur in de praktijk (16%).
- De meest geraadpleegde sites ter voorbereiding van de lessen jeugdliteratuur zijn: Jongejury.nl (54%), Leesplein.nl (47%), Digischool.nl (community) (40%), sites van uitgeverijen (35%) en de site van de bibliotheek (29%). Ook de zoekmachine Google.nl wordt vaak gebruikt (43%).
- De materialen die tijdens de lessen jeugdliteratuur het meest worden gebruikt zijn complete films (54%), posters van boeken (43%), filmfragmenten (41%) en materiaal van internet (41%).
- Een derde van de docenten geeft aan geen enkele site te raadplegen tijdens de lessen jeugdliteratuur. 29% raadpleegt Leesplein.nl, 27% Jongejury.nl en 23% Digischool.nl. Eveneens een derde raadpleegt de zoekmachine Google.nl.
- De meest genoemde projecten die wel eens gedaan worden op het gebied van jeugdliteratuur zijn: de Jonge Jury (32%), een gedichtenwedstrijd (32%) en de Week van de poëzie (21%).
- Een ruime meerderheid geeft aan dat poëzie een deel uit maakt van de lessen jeugdliteratuur (5% een groot deel, 70% een klein deel en 13% een groot noch klein deel).
- De meest genoemde redenen voor het geen aandacht besteden aan poëzie zijn: geen tijd (44%), het is moeilijk om lesmateriaal er op af te stemmen (28%) en leerlingen houden er niet van (24%).

Waardering leerlingen jeugdliteratuur

- De meeste leerlingen vinden het onderdeel jeugdliteratuur leuk (18% erg leuk en 66% enigszins leuk).

Becijfering jeugdliteratuur

- 95% geeft aan het onderdeel jeugdliteratuur te becijferen door onder andere een cijfer te geven voor een boekverslag of een leesverslag en/of voor verwerkingsopdrachten.
- Een meerderheid (58%) geeft aan dat het cijfer voor het onderdeel jeugdliteratuur niet zo zwaar meetelt in het totale cijfer voor het vak Nederlands in de onderbouw.

Kennis van en behoefte aan informatie over jeugdliteratuur van de docent

- Ruim driekwart van de docenten geeft aan dat er in hun eigen (leraren)opleiding aandacht werd besteed aan jeugdliteratuur (38% veel en 38% niet zo veel).
- Circa de helft van de docenten bij wie in de eigen opleiding geen aandacht is besteed aan jeugdliteratuur, is in aanraking gekomen met jeugdliteratuur doordat het een vast onderdeel is van de methode Nederlands (47%).
- Een ruime meerderheid (86%) geeft aan zelf jeugdliteratuur te lezen (55% meer dan 5 titels per jaar, 31% minder dan 5 titels per jaar).
- Een meerderheid van de docenten is enigszins op de hoogte van het huidige aanbod van jeugdliteratuur (64%). Een kwart is hiervan goed op de hoogte.
- Driekwart van de docenten geeft aan op de hoogte te blijven door zelf actief naar het aanbod te kijken (in boekwinkels, in de bibliotheek, op sites). De helft zou bij voorkeur door digitale nieuwsbrieven op de hoogte worden gehouden, ruim een derde door Stichting Lezen (37%).

Rol Stichting Lezen in informatievoorziening

- Een meerderheid van de docenten heeft veel behoefte aan het aanbieden van actuele verwerkingsopdrachten en het bieden van een overzicht van het aanbod van jeugdliteratuur (beide 67%). De helft van de docenten heeft behoefte aan het organiseren van een jaarlijks symposium voor docenten Nederlands over jeugdliteratuur (14% veel behoefte en 37% enigszins behoefte), circa de helft heeft hier geen behoefte aan.
- Een kwart van de docenten geeft aan (ook) behoefte te hebben aan andere activiteiten/diensten die Stichting Lezen zou kunnen ontwikkelen op het gebied van jeugdliteratuur. De meest genoemde activiteiten/diensten waar de docenten behoefte aan hebben, zijn: actuele boekenlijsten, concreet materiaal voor vmbo-leerlingen, bezoek van schrijvers aan scholen, het ontwikkelen van projecten en lespakket met verwerkingsopdrachten.

6 Conclusies

Op basis van de resultaten kunnen we de volgende conclusies en aanbevelingen formuleren.

1. Een overgrote meerderheid van de docenten in het voortgezet onderwijs vindt het belangrijk om in de onderbouw aandacht te besteden aan literatuuronderwijs, omdat men door het besteden van aandacht voor jeugdliteratuur leerlingen kan laten zien dat lezen plezierig is. Ook vinden de docenten (vooral vmbo-docenten) dat het lezen van jeugdliteratuur goed is voor de taalontwikkeling, goed is voor de algemene ontwikkeling en goed is voor het begrijpend lezen. Tevens zijn de meeste docenten Nederlands tevreden over het onderdeel jeugdliteratuur in de gebruikte methode Nederlands en vinden de meeste leerlingen jeugdliteratuur een leuk onderdeel van de les.
12% van de tijd tijdens de Nederlandse les wordt besteed aan jeugdliteratuur.
2. Uit het onderzoek blijkt dat er tijdens de lessen jeugdliteratuur veel aandacht is voor individueel lezen en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen en/of verwerkingsopdrachten. Eveneens wordt de methode Nederlands vaak gevolgd. Er wordt echter relatief weinig aandacht besteed aan voorlezen. Een reden hiervoor kan zijn dat ruim de helft van de docenten deels vrij is in het bepalen hoe ze in hun lessen invulling geven aan het onderdeel jeugdliteratuur. Een deel van de docenten geeft namelijk aan dat zij bepaalde dingen anders zouden doen als ze helemaal zelf mochten bepalen hoe ze in de lessen aandacht besteden aan jeugdliteratuur, zoals leerlingen meer boeken laten lezen (tijdens de les), meer over boeken praten, meer tijd aan jeugdliteratuur besteden en meer voorlezen.
3. De boeken die de leerlingen het leukst vinden om te lezen uit de voorgelegde lijst zijn *Hoe overleef ik...?* van Francine Oomen, verschillende titels van Carry Slee zoals *Oppassen*, *Lover of loser*, *Timboektoe*, *Spijt!* en *Afblijven*, *Dreadlocks & Lippenstift* van M. Stoffels, *Kruistocht in spijkerbroek* van Thea Beckman en *Blaauwe Plekken* van Anke de Vries.
Er wordt weinig tijd besteed aan poëzie. De redenen die daarvoor genoemd worden zijn dat er weinig tijd voor is, dat het moeilijk is om het lesmateriaal er op af te stemmen en dat de leerlingen er niet van houden. Misschien dat Stichting Lezen hierop kan inspringen en materiaal kan ontwikkelen op het gebied van poëzie.
4. Ter voorbereiding op de lessen jeugdliteratuur neemt het gebruik van internet een belangrijke plaats in. Dagbladen en het tijdschrift Jeugdliteratuur volgen op een flinke afstand. De meest geraadpleegde sites ter voorbereiding op de lessen zijn Jongejury.nl, Leesplein.nl, Digischool.nl (community), sites van uitgeverijen, de site van de bibliotheek en de zoekmachine Google.nl. Ook neemt internet tijdens de lessen jeugdliteratuur een belangrijke plaats in, evenals het tonen van films en filmfragmenten en posters van boeken.

5. Bij docenten met een eerstegraadsopleiding werd tijdens hun (leraren)opleiding beduidend minder aandacht besteed aan jeugdliteratuur. Opvallend is echter wel dat zij aangeven zelf meer tijd te besteden aan jeugdliteratuur tijdens de lessen Nederlands dan docenten met een tweedegraads- of pabo-opleiding, meer doen aan projecten op het gebied van jeugdliteratuur en nooit aangeven dat poëzie geen deel uitmaakt van de lessen jeugdliteratuur (d.w.z. dat poëzie altijd deel uitmaakt van de lessen jeugdliteratuur, ongeacht of het een klein of groot deel is).
6. Uit het onderzoek blijkt dat het onderdeel jeugdliteratuur becijferd wordt, maar niet zo zwaar meetelt in het totale cijfer voor Nederlands. Vaak krijgen de leerlingen voor een boekverslag of een leesverslag en/of voor verwerkingsopdrachten een cijfer of een beoordeling (goed, voldoende, onvoldoende). Naar aanleiding van de resultaten over de becijferingen, blijft nog een aantal vragen onbeantwoord. Wat becijfert men precies? Wat meet men in de onderbouw? Stelt men de becijfering van tevoren vast? Zijn de gegeven cijfers heel hoog? Deze vragen kunnen desgewenst in een vervolgonderzoek beantwoord worden.
7. Er is behoefte om meer tijd te besteden aan jeugdliteratuur in het literatuuronderwijs en om meer materiaal te gebruiken. Dit kan komen omdat een groot deel van de docenten enigszins of niet zo goed op de hoogte is van het huidige aanbod van jeugdliteratuur. Docenten worden nu voornamelijk op de hoogte gehouden van het aanbod door zelf actief het aanbod te bekijken, via leerlingen en via de krant, maar zouden ook graag op de hoogte worden gehouden door het ontvangen van digitale nieuwsbrieven of via Stichting Lezen.
8. Eveneens is er veel behoefte aan het aanbieden van actuele verwerkingsopdrachten en het bieden van een overzicht van het aanbod van jeugdliteratuur (bijv. op onderwerp), wellicht via digitale nieuwsbrieven (Stichting Lezen heeft die nog niet voor docenten en daar blijkt bij punt 7 veel behoefte aan te zijn). De activiteiten/diensten die Stichting Lezen zou kunnen overwegen om te ontwikkelen en die door de docenten vaak zijn genoemd, zijn actuele boekenlijsten, concreet materiaal voor vmbo-leerlingen, het bezoeken van schrijvers aan scholen, het ontwikkelen van diverse projecten en het ontwikkelen van een lespakket met verwerkingsopdrachten.

Bijlage

Vragenlijst positie jeugdliteratuur

Checkvraag

Geeft u het vak Nederlands in de onderbouw?

1. Ja
2. Nee → einde vragenlijst

Methodegebruik

Vraag 1

Welke methode Nederlands gebruikt u in de onderbouw?

1. Nieuw Nederlands
2. Op nieuw niveau
3. Taalrijk
4. Een andere methode, nl...

In deze vragenlijst wordt de term jeugdliteratuur gebruikt. Onder jeugdliteratuur verstaan we literatuur die in eerste instantie geschreven is voor kinderen en jongeren van twaalf tot zestien/maximaal achttien jaar.

Vraag 2

Hoe tevreden bent u over het onderdeel jeugdliteratuur in uw methode Nederlands?

1. Zeer tevreden
2. Enigszins tevreden
3. Deels tevreden, deels ontevreden
4. Enigszins ontevreden
5. Zeer ontevreden
6. Weet niet

Vraag 3

Kunt u uw antwoord toelichten? Om welke redenen bent u [antwoord vorige vraag] over het onderdeel jeugdliteratuur in uw methode?

Feitelijke tijdbesteding aan Nederlands - jeugdliteratuur

Vraag 4

Hoeveel lessen Nederlands krijgen leerlingen op uw school per week in de onderbouw?

1. Vmbo leerjaar 1:
2. Vmbo leerjaar 2:
3. Havo leerjaar 1:
4. Havo leerjaar 2:
5. Havo leerjaar 3:
6. Vwo leerjaar 1:
7. Vwo leerjaar 2:
8. Vwo leerjaar 3:
9. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 1:
10. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 2:
11. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 3:

Vraag 5

Hoeveel tijd besteedt u per klas **gemiddeld per week** aan het onderdeel jeugdliteratuur?
(aangeven in minuten)

1. Vmbo leerjaar 1:
2. Vmbo leerjaar 2:
3. Havo leerjaar 1:
4. Havo leerjaar 2:
5. Havo leerjaar 3:
6. Vwo leerjaar 1:
7. Vwo leerjaar 2:
8. Vwo leerjaar 3:
9. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 1:
10. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 2:
11. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 3:

Vraag 6

Besteedt u in de onderbouw meer of minder tijd aan jeugdliteratuur dan uw meeste collega's?

1. Meer
2. Ongeveer evenveel
3. Minder
4. Geen idee

Vraag 7

Bepaalt u zelf hoeveel tijd u besteedt aan het onderdeel jeugdliteratuur?

1. Ja, dat bepaal ik helemaal zelf
2. Daar ben ik deels vrij in
3. Nee, daar zijn afspraken over gemaakt

Belang van aandacht voor jeugdliteratuur

Vraag 8

Hoe belangrijk vindt u het om in de onderbouw aandacht te besteden aan jeugdliteratuur?

1. Zeer belangrijk
2. Enigszins belangrijk
3. Neutraal
4. Niet zo belangrijk
5. Helemaal niet belangrijk

Vraag 9

Indien vorige vraag = zeer of enigszins belangrijk

Om welke redenen vindt u het belangrijk om aandacht te besteden aan jeugdliteratuur?
(meerdere antwoorden mogelijk)

1. Door aandacht te besteden aan jeugdliteratuur kun je leerlingen laten zien dat er ook leuke boeken voor ze zijn (lezen is plezierig)
2. Het is belangrijk om aandacht te besteden aan jeugdliteratuur omdat deze boeken aansluiten op de belevingswereld en op het niveau van mijn leerlingen
3. Het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de taalontwikkeling
4. Het lezen van jeugdliteratuur is goed voor het begrijpend lezen
5. Het lezen van jeugdliteratuur is goed voor de algemene ontwikkeling
6. Het lezen van jeugdliteratuur geeft de leerlingen rust
7. Het lezen van jeugdliteratuur is een goede opstap naar volwassenenliteratuur
8. Andere reden, nl...

Vraag 10

Op sommige scholen bestaan keuzemodulen jeugdliteratuur (bijvoorbeeld rondom de Jonge Jury boeken). Biedt uw school keuzemodulen jeugdliteratuur?

1. Ja
2. Nee

Vraag 11

Bepaalt u zelf hoe u in uw lessen invulling geeft aan het onderdeel jeugdliteratuur?

1. Ja, dat bepaal ik helemaal zelf
2. Daar ben ik deels vrij in
3. Nee, daar zijn afspraken over gemaakt

Concrete invulling lessen jeugdliteratuur

Vraag 12

Hoe vult u uw meeste lessen over jeugdliteratuur concreet in? Eén antwoord mogelijk. (bevragen per afdeling en per leerjaar: vmbo leerjaar 1 en 2; havo/vwo leerjaar 1, 2 en 3)

1. Ik volg hierbij mijn methode Nederlands
2. Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en verwerkingsopdrachten
3. Met individueel lezen (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen
4. Met klassikaal lezen (iedereen leest hetzelfde boek) en verwerkingsopdrachten
5. Met klassikaal lezen (iedereen leest hetzelfde boek) en het samenstellen van een leesdossier/boekverslagen
6. Met projecten (bijvoorbeeld de Jonge Jury)
7. Met boekpresentaties
8. Met voorlezen
9. Anders, nl...

Vraag 13

Wat doet u nog meer tijdens uw lessen over jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk) (bevragen per afdeling en per leerjaar: vmbo leerjaar 1 en 2; havo/vwo leerjaar 1, 2 en 3)

1. Ik volg mijn methode Nederlands
2. Leerlingen lezen individueel (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en maken (verwerkings)vragen en opdrachten
3. Leerlingen lezen individueel (leerlingen kiezen en lezen hun eigen titel) en stellen een leesdossier/boekverslagen samen
4. We lezen klassikaal (iedereen leest hetzelfde boek) en de leerlingen maken (verwerkings)vragen en opdrachten
5. We lezen klassikaal (iedereen leest hetzelfde boek) en leerlingen stellen een leesdossier/boekverslagen samen
6. We doen projecten (bijvoorbeeld de Jonge Jury)
7. Leerlingen geven boekpresentaties
8. Ik lees voor
9. Anders, nl...

Vraag 14

Als u helemaal zelf mocht bepalen hoe u in uw lessen aandacht besteedt aan het onderdeel jeugdliteratuur, zou u bepaalde dingen dan anders doen?

1. Nee
2. Ja, nl...

Vraag 15

Hoeveel boeken (jeugdliteratuur) moeten uw leerlingen in één schooljaar (minimaal) lezen?

1. Vmbo leerjaar 1:
2. Vmbo leerjaar 2:
3. Havo leerjaar 1:
4. Havo leerjaar 2:
5. Havo leerjaar 3:
6. Vwo leerjaar 1:
7. Vwo leerjaar 2:
8. Vwo leerjaar 3:
9. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 1:
10. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 2:
11. Gymnasium/Vwo+ leerjaar 3:

Vraag 16

Wat laat u de leerlingen na het lezen van een jeugdliteratuurboek meestal doen?

1. Ik laat ze er vragen en opdrachten over maken
2. Ik laat ze een leesverslag/boekverslag maken
3. Ik laat ze een leesdossier aanleggen
4. Ik laat ze een boekpresentatie geven
5. Anders, nl...

Vraag 17

Welke titels staan in de top 3 jeugdliteratuur van uw leerlingen in de onderbouw?
(maximaal drie titels mogelijk)

1. Dreadlocks & Lippenstift (M. Stoffels)
2. Hoe overleef ik...? (Francine Oomen)
3. Kruistocht in spijkerbroek (Thea Beckman)
4. Lover of loser (Carry Slee)
5. Loverboys (Vreeswijk)
6. Midzomernachtzee (Jan de Leeuw)
7. Oppassen (Carry Slee)
8. Prooi (Elle van den Bogaard)
9. Stormbreaker (Antony Horowitz)
10. Tweestrijd (Joost Heyink)
11. Een andere titel van Francine Oomen, nl...
12. Een andere titel van Carry Slee, nl...
13. Een andere titel, nl...

Bronnen – materiaal gebruik lessen jeugdliteratuur

Vraag 18

Welke bronnen gebruikt u - naast uw methode - als voorbereiding op uw lessen jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Boek 'Leesbeesten en boekenfeesten' (van J. van Coillie)
2. Bronnen van internet
3. Dagbladen
4. JeugdLiteRom (van Biblion Uitgeverij)
5. Kidsweek
6. Tijdschrift Leesgoed Plus
7. Tijdschrift Jeugdliteratuur in praktijk
8. Tijdschrift Levende Talen
9. Geen enkele bron (alleen mijn methode)
10. Andere bronnen, nl...

Vraag 19

Indien vorige vraag = bronnen van internet

Welke sites raadpleegt u wel eens ter voorbereiding op uw lessen jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Bol.com
2. Jongejury .nl
3. Digischool.nl (community)
4. Fictiedossiervmbo.nl
5. Google.nl
6. Leesgoedplus.nl
7. Leesplein.nl
8. Lezen.nl
9. Plint.nl
10. Smsgedicht.nl
11. Site van de bibliotheek
12. Sites van (kinder)boekhandels
13. Sites van uitgeverijen
14. Andere sites, nl...

Vraag 20

Welke materialen gebruikt u - naast uw methode - tijdens uw lessen jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Complete films
2. Filmfragmenten
3. Filmpjes van YouTube voor het digitale schoolbord
4. JeugdLiteRom (van Biblion Uitgeverij)
5. Kidsweek
6. Kranten
7. Leeskast (kast met jeugdliteratuur) die in het lokaal staat
8. Materiaal van internet
9. Posters van boeken (bijvoorbeeld van uitgeverij Lemniscaat)
10. Tijdschrift Leesgoed Plus
11. Geen enkele bron (alleen mijn methode)
12. Andere materialen, nl...

Vraag 21

Indien vorige vraag = materiaal van internet

Welke sites raadpleegt u wel eens tijdens uw lessen jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Bol.com
2. Jongejury.nl
3. Digischool.nl
4. Fictiedossiervmbo.nl
5. Google.nl
6. Leesdossier.nl
7. Leesgoedplus.nl
8. Leesplein.nl
9. Lezen.nl
10. Plint.nl
11. Smsgedicht.nl
12. Site van de bibliotheek
13. Sites van (kinder)boekhandels
14. Sites van uitgeverijen
15. Geen enkele site
16. Andere sites, nl...

Vraag 22

Welke projecten doet u wel eens op het gebied van jeugdliteratuur?

1. De Jonge Jury
2. De week van de poëzie
3. Voorleeswedstrijd
4. Gedichtenwedstrijd
5. Bazar (lezen met plezier in het vmbo)
6. Geen enkel project
7. Andere projecten, nl...

Vraag 23

Maakt poëzie tevens deel uit van uw lessen jeugdliteratuur?

1. Ja, een groot deel
2. Ja, een klein deel
3. Ja, een groot noch klein deel
4. Nee

Vraag 24

Indien vorige vraag = nee

Om welke redenen besteedt u in uw lessen jeugdliteratuur geen aandacht aan poëzie?

1. Ik hou er zelf niet zo van
2. Leerlingen houden er niet van
3. Moeilijk om je lesmateriaal er op af te stemmen
4. Daar is geen tijd voor
5. Daar is geen specifieke reden voor
6. Andere reden, nl...

Waardering leerlingen jeugdliteratuur

Vraag 25

Wat vinden de meeste leerlingen van het onderdeel jeugdliteratuur?

1. De meeste leerlingen vinden het erg leuk
2. De meeste leerlingen vinden het enigszins leuk
3. De meeste leerlingen vinden het niet zo leuk
4. De meeste leerlingen vinden het helemaal niet leuk

Becijfering jeugdliteratuur

Vraag 26

Hoe becijfert u het onderdeel jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Het onderdeel jeugdliteratuur maakt deel uit van de methodegebonden toetsen
2. De leerlingen krijgen een cijfer voor verwerkingsopdrachten
3. De leerlingen krijgen een cijfer voor een boekverslag/leesverslag
4. De leerlingen krijgen een cijfer voor een boekpresentatie
5. Het onderdeel jeugdliteratuur wordt helemaal niet becijferd

Vraag 27

Hoe zwaar telt het cijfer voor het onderdeel jeugdliteratuur mee in het totale cijfer voor het vak Nederlands in de onderbouw?

1. Telt zwaar mee
2. Telt niet zo zwaar mee
3. Telt nauwelijks mee
4. Telt helemaal niet mee
5. Geen idee

Kennis van en behoefte aan informatie over jeugdliteratuur van de docent

Vraag 28

Werd er in uw eigen (leraren)opleiding aandacht besteed aan jeugdliteratuur?

1. Ja, veel
2. Ja, maar niet zo veel
3. Nee

Vraag 29

Indien vorige vraag = nee

Hoe bent u zelf in aanraking gekomen met jeugdliteratuur?

1. Het is een vast onderdeel van mijn methode Nederlands
2. Via een enthousiaste collega
3. Via de openbare bibliotheek
4. Via de mediatheek/bibliotheek op school
5. Via mijn leerlingen
6. Op een andere manier, nl...

Vraag 30

Leest u zelf jeugdliteratuur?

1. Ja, meer dan 5 titels per jaar
2. Ja, minder dan 5 titels per jaar
3. Nee, niet meer (heb ik wel gedaan)
4. Nee, heb ik nooit gedaan

Vraag 31

Hoe goed bent u zelf op de hoogte van het huidige aanbod van jeugdliteratuur?

1. Zeer goed op de hoogte
2. Enigszins op de hoogte
3. Niet zo goed op de hoogte
4. Helemaal niet op de hoogte

Vraag 32

Indien vorige vraag = zeer goed of enigszins

Hoe wordt u op de hoogte gesteld van het huidige aanbod van jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Door zelf actief te kijken naar het aanbod (in boekenwinkels, in de bibliotheek, op sites)
2. Via collega-docenten
3. Via de Jonge Jury
4. Via de krant
5. Via de mediatheek of bibliotheek van school
6. Via digitale nieuwsbrieven
7. Via kidsweek
8. Via leerlingen
9. Via Stichting Lezen
10. Via vakbladen (bijvoorbeeld Biblion)
11. Anders, nl...

Vraag 33

Hoe zou u bij voorkeur op de hoogte gehouden willen worden van het huidige aanbod van jeugdliteratuur? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Door zelf actief te kijken naar het aanbod (in boekenwinkels, in de bibliotheek, op sites)
2. Via collega-docenten
3. Via de Jonge Jury
4. Via de krant
5. Via de mediatheek of bibliotheek van school
6. Via digitale nieuwsbrieven
7. Via leerlingen
8. Via Stichting Lezen
9. Via vakbladen (bijvoorbeeld Biblion)
10. Ik wil daar niet van op de hoogte worden gehouden
11. Anders, nl...

Rol Stichting Lezen in informatievoorziening

Vraag 34

Stichting Lezen zou docenten Nederlands ondersteuning kunnen bieden bij het onderdeel jeugdliteratuur. In hoeverre heeft u behoefte aan de volgende activiteiten/diensten? (antwoorden met: veel behoefte aan, enigszins behoefte aan, geen behoefte aan en weet niet)

1. Het organiseren van een jaarlijks symposium voor docenten Nederlands over jeugdliteratuur
2. Het bieden van een overzicht van het aanbod van jeugdliteratuur (bijvoorbeeld op onderwerp)
3. Het aanbieden van actuele verwerkingsopdrachten

Vraag 35

Per activiteit/ dienst waar men veel behoefte aan heeft

Hoe zou Stichting Lezen dit in moeten vullen? Kunt u concreet aangeven waar u behoefte aan zou hebben?

Vraag 36

Heeft u behoefte aan andere activiteiten/diensten die Stichting Lezen zou kunnen ontwikkelen op het gebied van jeugdliteratuur en zo ja, welke?

1. Nee
2. Ja, nl...

Achtergrondgegevens**Vraag 37**

Op wat voor schooltype bent u werkzaam?

1. Praktijkonderwijs
2. Vmbo-school
3. Havo-school
4. Vwo-school
5. Categorieel gymnasium
6. Scholengemeenschap met vmbo, havo en vwo
7. Scholengemeenschap met vmbo en havo
8. Scholengemeenschap met havo en vwo
9. Anders, nl...

Vraag 38

Wat is uw functie?

1. Sectievoorzitter/sectieleider en docent
2. Alleen docent (geen sectievoorzitter/sectieleider)

Vraag 39

Op welke afdelingen geeft u het vak Nederlands in de onderbouw?

1. Vmbo-bk
2. Vmbo-tl
3. Havo/vwo

Vraag 40

Wat is uw vooropleiding?

1. Reguliere tweedegraadsopleiding
2. Eerstegraadsopleiding
3. Pabo
4. Zij-instromer

Vraag 41

Bent u een man of bent u een vrouw?

1. Man
2. Vrouw

Vraag 42

Wat is uw leeftijd?

In deze serie zijn eerder verschenen:

- Piek, Karlijn, *Zoveel lezen we (niet)*, 1995
Ven, Mascha van de, *Nieuwe media en lezen*, 2000
Kaufmann, Yolanda, *Voorlezen*, 2000
Tellegen, Saskia en M. Lampe, *Leesgedrag van vmbo-leerlingen*, 2000
Boter, Jaap, *Uitleengegevens als marketinginformatie*, 2001
Bos-Aanen, Joke, T. Sanders en L. Lentz, *Tekst, begrip en waardering*, 2001
Tellegen, Saskia, L. Alink en P. Welp, *De attractie van boek en computerspel*, 2002
Elsäcker, Willy van, *Begrijpend lezen*, 2002
Land, Jentine, et al., *Tekstbegrip en tekstwaardering op het vmbo*, 2002
Braaksma, Martine en E. Breedveld, *Het schoolvak Nederlands opnieuw onderzocht*, 2003
Guldemon, Ineke, *Emotionele betrokkenheid bij jeugdliteraire teksten*, 2003
Jager, Bernadet de, *Leesbegrip, leesplezier en de Friese taalnorm*, 2003
Verhallen, Maria, A.G. Bus en M.T. de Jong, *Elektronische boeken in de voerschoolse educatie*, 2004
Lemaire, Christine, *Lezen doen we samen!*, 2004
Steendijk, Marjolein, *Een boekenwurm van zeven maanden door Bookstart*, 2004
With, Janetta de, *Overgangsliteratuur voor bovenbouwers?*, 2005
Schludt Bodien, Walter en F. Nelck-da Silva Rosa, *Als jongeren lezen*, 2005
Land, Jentine, T. Sanders en H. van den Bergh, *Wat maakt een studietekst geschikt voor vmbo-leerlingen?*, 2006
Janssen, Tanja, H. Broekkamp en E. Smallegange, *De relatie tussen literatuur lezen en creatief schrijven*, 2006
Vries, Nienke de, *Lezen we nog?*, 2007
Chorus, Margriet, *Lezen graag!*, 2007
Hermans, Marianne, *Wereldliteratuur in het curriculum*, 2007